Pris: 50c

Papur Pawb

Medi 2025 Rhif 511

Agoriad swyddogol Llwybr Mai - tud 9 (Llun: Catrin M S Davies)

Rhifyn arbennig gydag atodiad lliw Sioe 2025

Yn Fêl i Gyd

Gwelwyd cyffro mawr ar Fferm Wenyn Wainwright ar ddydd Sul 17 Awst, pan dyrrodd bron i 2,000 o ymwelwyr i'r safle ger Tal-y-bont ar gyfer Gŵyl Mêl Haf. Trefnodd y cwmni, sydd wedi ennill teitl Cynhyrchydd Bwyd Cymreig y Flwyddyn 2025 a Mêl Mwyaf Blasus y DU, ŵyl arbennig i ddathlu 35 mlynedd ers cychwyn y busnes. Yn 1990, sefydlwyd y fferm wenyn gan David Wainwright a Sarah Roberts yn Felin Fach, Tal-y-bont, ac ers hynny mae wedi tyfu i fod yn un o gynhyrchwyr mêl mwyaf poblogaidd y DU gan gyrraedd, yn ddiweddar iawn, restr fer y 'Great Taste Golden Forks 2025', sef 'Oscars' y diwydiant bwyd.

David Wainwright, y sylfaenydd a'r prif wenynwr, sydd wrth wraidd yr holl waith a'r llwyddiannau. Dechreuodd gadw gwenyn yn y 1970au ac mae ei ymroddiad dros y degawdau wedi sicrhau bod cynhaeaf y fferm a niferoedd y gwenyn yn ffynnu o un flwyddyn i'r llall. Mae'n awyddus iawn i rannu'r clod trwy gydnabod bod llawer o'r llwyddiant yn deillio o'r defnydd cyfrifol o blaladdwyr amgen gan ffermwyr a chynnydd mewn arferion ffermio sy'n gyfeillgar i wenyn. Roedd trefnu'r ŵyl yn cynnig cyfle i ddiolch i'r ffermwyr hynny sydd wedi helpu i ddiogelu peillwyr ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

Fel Cyn-Gadeirydd Cymdeithas Ffermydd Gwenyn y DU, mae gan David lais dylanwadol ym myd gwenyna ym Mhrydain o hyd ac fe ddenodd yr ŵyl wenynwyr o bob cwr o Brydain a hyd yn oed Ewrop. Rhoddwyd cyfle iddyn nhw drafod yr heriau y maen nhw'n eu hwynebu yn enwedig yr arfer o fewnforion mêl ffug o Tsieina, sy'n bygwth bywoliaeth cymaint o wenynwyr ac sy'n drysu

Lansio *Praise Bee* gydag Aled Jones

cwsmeriaid. Cafodd y gynulleidfa siawns hefyd i glywed Gibson Palata, gwenynwr o Zambia. Cwmni Wainwright oedd y cyntaf i ddod â mêl cofrestredig organig i'r farchnad yn y DU ac mae'r cwmni yn dal i weithio gyda'r un teuluoedd o wenynwyr heddiw.

Ochr yn ochr â'r sgyrsiau difrifol, roedd 'na sbort a llawenydd hefyd. Gwnaeth y canwr a'r cyflwynydd enwog Aled Jones ymddangosiad annisgwyl yn ystod y dathliadau i gyhoeddi ei fenter mêl newydd - 'Praise Bee' - mewn cydweithrediad â Fferm Wenyn Wainwright. Yn ystod ei sgwrs gyda David Wainwright, trafodwyd dechreuadau'r cwmni a'i athroniaeth tuag at y teuluoedd gwenyn sy'n cynhyrchu mêl Wainwright. Yn ddiweddarach, daeth cyfle i glywed hanes Gareth Ward, y cogydd Seren Michelin, a chyfarfod ag ef ar stondin Ynyshir.

Roedd yr ŵyl yn wledd i'r synhwyrau, gyda cherddoriaeth fyw gan The Smokin' Guns, DJ Eddy Scissorhands, The Twmpath Band, The Klezmonauts, a DJ S.A.Mule. Cynhaliwyd sesiynau blasu mêl dan arweiniad David a'i ferch Dawn Eleri Wainwright, a gweinwyd bwyd blasus y Syrian Dinner Project, Ultracomida, Carys's Angolino, Penycader Pizza a hufen iâ mêl Matt Suggett i enwi ond rhai. Gweinwyd medd a chwrw mêl Hive Mind Mead yn ogystal â 'slushie' o Ynyshir a oedd yn cynnwys jin Dyfi, pinwydd – a mêl, wrth gwrs! Fel y byddech chi'n ei ddisgwyl roedd Llaeth Jenkins yno hefyd, yn ddiwyd yn gwerthu eu llaeth a'u hysgytlaeth poblogaidd.

Parhâd ar dudalen 2

Papur Pawb

Golygydd Cyffredinol:
Gwyn Jenkins
(01970) 832560
Maesgwyn, Tal-y-bont, Ceredigion
golygydd@papurpawb.com

Tynnu lluniau:
Cysyllter â golygyddion y mis

GOHEBYDDION LLEOL

Tal-y-bont:
Myfanwy James, Bryn Eglur, Tal-y-bont
832592

Parsel Henllys:
Rhys Huws, Llwyn Onn
832076

Bont-goch:
Cathryn Lloyd-Williams
cat_yfoel@hotmail.com

Llangynfelyn:
Nigel Callaghan, Hafan, Tre Taliesin
832573

Eglwys-fach/Ffwrnais:
Lona Mason
lonaacrobyn@btinternet.com
07507 652092

Rhwydweithiau cymdeithasol:
Ceri Morgan

CYMDEITHAS PAPUR PAWB

Cadeirydd:
Catrin MS Davies, Simne Wen, Tal-y-bont
832697

Is-gadeirydd:
Lisa Tomos, Awelon, Pentrebach
832773

Ysgrifennydd:
Rhian Evans, Glanrafon, Tal-y-bont
832344

Trysorydd:
Rebecca Williams, Mur Mawr, Tal-y-bont
832093

Tanysgrifiadau:
Bleddyn Huws, Henllan, Tal-y-bont
832448

Hysbysebion:
Helena O Sullivan, Bont-goch
07812 994 008

Dylunio:
Iolo ap Gwynn, Ceri Jones, Sion Pennant

Plygu'r Papur:
Gwenllïan Parry-Jones; Beti Jenkins

Dosbarthwyr:
Gwenllïan Parry-Jones; Carys Briddon; John Evans; Innes Heron

Cyhoeddwyd gan Gymdeithas Papur Pawb. Ariennir yn rhannol gan Lywodraeth Cymru.

CYMRAEG

am yr holl wybodaeth am Bapur Pawb ewch at ein gwefan...
www.papurpawb.cymru
hefyd dilynwch ni ar drydar a gweplyfr (@papurpawb)

GOLYGYDDION

Golygwyd y rhifyn hwn gan Menna gyda Iolo'n dylunio. Diolch iddynt.

Mair (mair.n@btinternet.com) a Betsan (betsanelenid@gmail.com) fydd yn golygu rhifyn Hydref.
Y dyddiad cau yw 3 Hydref a bydd y papur ar werth ar 10 Hydref.

Parhâd o dudalen 1: Yn Fêl i Gyd

Mwynhaodd y plant gymaint â'r oedolion, wrth iddyn nhw gymryd rhan mewn sesiynau ymarferol i ddysgu mwy am wenyna a chefn gwlad. Gwelwyd rhai yn rholio cŵyr i greu eu canhwyllau eu hunain dan arweiniad Cymdeithas Gwenynwyr Aberystwyth tra bod eraill yn dysgu am anifeiliaid fferm gyda Jâms Morgan o Faesnewydd, Tal-y-bont. Bydd awyrgylch deuluol yr ŵyl, y sgyrsiau a'r dathliadau yn siwr o aros yng nghof pob un o'r ymwelwyr am flynyddoedd i ddod. Edrychwn ymlaen at 35 mlynedd lwyddiannus arall, wrth i Fferm Wenyn Wainwright fynd o nerth i nerth.

Am fwy o wybodaeth, ewch i dudalennau Facebook ac Instagram Fferm Wenyn Wainwright: @wainwrightsbeefarm

Dim cŵn ar y Patshyn Glas

Mewn cyfarfod diweddar o'r Cyngor Cymuned, trafodwyd y broblem o berchnogion yn caniatáu i'w cŵn faeddu ar y Patshyn Glas.

Mae'r mwyafrif yn codi'r baw a'i fagio, ond serch hynny nid yw'n bosibl cael gwared o'r olion yn gyfan gwbl. Gall baw ci gynnwys bacteria a pharasitiaid, sef llyngyr crwn *(Toxocara)* a all achosi clefyd ac arwain at gymhlethdodau difrifol fel dallineb, yn enwedig mewn plant.

Mae'r ardal hon yn cael ei defnyddio gan blant i chwarae a rholio ar y borfa, felly gofynnwn i chi **beidio** â gadael i'ch ci fynd ar y Patshyn Glas—gan ein bod yn byw yng nghefn gwlad mae yna ddigon o lefydd eraill ar gael.

Diolch am eich cydweithrediad.

"Oe'n i ddim yn cofio am Rali Ceredigion!"

GWASANAETHAU
JETTING
JENKINS
JETIO DRAENIAU DOMESTIG A MASNACHOL & AROLYGON CCTV
jenkinsjetting@hotmail.com
07958 701861

DYDDIADUR

MEDI

13 **Dal Ati** 10.30–11.30 Cletwr
14 **Bethel** 10 Trefniant Lleol, David Jones
Rehoboth 5 Carwyn Arthur
Eglwys Sant Mihangel, Eglwysfach 9.30
Eglwys Llangynfelyn yn Llanfach 2.15
Bethesda Tynant 2 Richard Lewis
15 **Merched y Wawr Tal-y-bont a'r Cylch** 7.30 Noson agoriadol yng nghwmni Mair Tomos Ifans yng ngwaelod Neuadd Goffa Tal-y-bont
21 **Bethel** 10 Uno â Seion, Densil Morgan
Eglwys Sant Mihangel, Eglwysfach 9.30
25 **Eglwys Llangynfelyn yn Llanfach** 7 Gweddi Hwyrol
27 **Bore Coffi Macmillan** 10.30–12.30 Yr Ystafell Haearn, Eglwysfach
28 **Bethel** 10 Geraint Evans
Eglwys Sant Mihangel, Eglwysfach 9.30

HYDREF

4 **Dal Ati** 10.30–11.30 Cletwr
5 **Bethel** 10 Uno â Seion, Andrew Lenny
Rehoboth 11.15 Ifan Mason Davies
Eglwys Sant Mihangel, Eglwysfach 9.30
Gwasgu afalau cymunedol 11–4 Cletwr
12 **Bethel** 10 Trefniant Lleol, Delyth a Bleddyn Huws
Eglwys Sant Mihangel, Eglwysfach 4 Gwasanaeth Diolchgarwch
Eglwys Llangynfelyn yn Llanfach 2.15

BOB WYTHNOS

Neuadd Goffa Tal-y-bont Bore Mawrth 10–12 Cwtsh Cynnes, coffi a chlonc
Cletwr Dydd Mawrth 1–4 'Clonc a Gweu'

DIOLCH

Dymuna Carys, Lisa, Nerys ac Andrew ddiolch o galon am bob arwydd o gydymdeimlad a estynnwyd tuag atynt yn ystod yr amser trist o golli Graham.

Cofiwch anfon manylion am weithgareddau eich mudiad neu'ch sefydliad at Carys Briddon, carysbriddon@btinternet.com 01970 832478 o leiaf ddeng niwrnod cyn y rhifyn nesaf o'r papur.

Rhian
trin gwallt gartref
25 mlynedd o brofiad
gwasanaeth cyfeillgar, dibynadwy
ffôn 832 612
07835 525 553

Pobl a Phethe

Gavin a Caron a'r plant ar ddiwrnod eu priodas

Priodasau
Priodwyd Gavin Pugh a Caron Hywel, Llys Gwyn, Tal-y-bont ar 30 Mai. Aeth y ddau i Sbaen ar eu mis mêl yng nghwmni eu plant, Efan ac Ela. Dymunwn yn dda i'r pâr priod.

Llongyfarchiadau i Lowri Hughes, 6 Maesyfelin, Tal-y-bont gynt, ar achlysur ei phriodas gyda Sion Pickin. Priodwyd y ddau yng Nghaerfyrddin ar 30 Awst.

Llongyfarchiadau hefyd i Matthew a Kathryn, Cwm Glas, Tal-y-bont sydd wedi priodi yn ddiweddar.

Ŵyr Newydd
Mae llond tŷ o hapusrwydd yn Brynfa,Tal-y-bont, ers i ŵyr bach cyntaf Anwen Howard gael ei eni fis Awst. Pob dymuniad da i Gwion Arthur bach ac i'r teulu.

Pen-blwydd arbennig
Cafodd aelwyd Awel y Gors, Tal-y-bont, reswm i ddathlu ddwywaith ym mis Mehefin wrth i Ceri a Dylan gyrraedd oedran arbennig a hynny o fewn wythnos i'w gilydd! Gobeithio eich bod chi wedi mwynhau.

Marwolaethau
Trist yw cofnodi marwolaeth dau a fu'n byw yn Nhal-y-bont am flynyddoedd lawer, ond a adawodd y pentref yn ddiweddar sef Maureen Jenkins, gynt o Aberceulan a Jeff Wells, gynt o 1 Stryd Birkenhead.

Yn yr Ysbyty
Gwellhâd buan i Jano Evans, Maesyderi, sydd yn Ysbyty Bronglais ers dros fis bellach. Brysiwch adre Jano.

Croeso
Croeso i Catrin a Luke a'u plant sydd newydd symud i 2 Stryd Birkenhead, Tal-y-bont. Gobeithio y byddant yn hapus yn eu cartref newydd.

Deunaw Oed
Llongyfarchiadau i Efa Fflur Saunders-Jones, Ynys Eidiol, a ddathlodd ei phen-blwydd arbennig yn 18 oed ym mis Gorffennaf. Gobeithio i ti gael diwrnod da a dathliad wrth dy fodd.

Priodas Aur
Llongyfarchiadau i Su James a Dai Dowsett, Is-y-coed, Tal-y-bont, ar ddathlu eu pen-blwydd priodas aur ym mis Gorffennaf. Priodwyd y ddau yn Aberystwyth yn 1975 a chynhaliwyd y wledd briodas yn Y Llew Gwyn, Tal-y-bont.

Croeso'n ôl i Gymru
Mae Sion Jenkins, mab Paul a Christine, Bwthyn y Fron, Tal-y-bont, wedi symud yn ôl i'r ardal gyda'i wraig Anna a'u merched ar ôl bod yn byw yn Seland Newydd am naw mlynedd. Bydd Seren yn mynychu Ysgol Tal-y-bont a bydd Cerys yn mynd i'r Cylch Meithrin. Gobeithio y byddwch chi'n hapus yn ein plith!

Yn Gwella
Braf clywed bod Non Griffiths, Fferm Ffwrnais, wedi cael dychwelyd adref ar ôl cyfnod yn Ysbyty Bronglais.

Da clywed hefyd bod Arwel West, White Windows, Wendy Kelly, Maesyderi, Kevin Sargeant, Caerdova a Geraint Evans, Garn-wen, Tal-y-bont, yn gwella ar ôl treulio cyfnod yn yr ysbyty. Dymunwn lwyr wellhad i chi i gyd.

Prif Swyddog
Llongyfarchiadau i Caoimhe Melangell, Penygro, Bontgoch a gafodd eu hethol yn Brif Swyddog Ysgol Penweddig gyda Lleucu Nest. Pob hwyl i ti yn ystod y flwyddyn academaidd.

Cydymdeimlo
Trist iawn oedd clywed am farwolaeth Graham Briddon, Penrhyn, Tre'r-ddôl ar 30 Mehefin. Cofion at Carys ei wraig a'r merched, Nerys a Lisa, yn eu colled.

Estynnwn ein cydymdeimlad â Jean, Michael a Sharon ar farwolaeth eu mam, Mary Llinos Jarvis, Llysteg, Maesyderi.

Cydymdeimlwn â Dave Matthewman, Pant y Llyn, Tal-y-bont, yn dilyn marwolaeth ei wraig, Pam.

Anfonwn ein cydymdeimlad diffuant at Ffion a Rhian a'r teulu sydd wedi colli eu tad, Emyr Breese, gynt o Bantyffynnon, Bontgoch. Bydd teyrnged iddo yn rhifyn mis nesaf.

Llawdriniaeth
Dros yr haf fe gafodd dau o Dal-y-bont lawdriniaeth clun newydd. Gwelwyd y ddau, Mark Ebenezer a Paul Wilson, yn hercian o gwmpas y pentref wedi'r driniaeth ond braf clywed y byddant yn gwbl holliach cyn bo hir.

Anfonwn ein dymuniadau gorau i Mark Bradley, Maesyderi, hefyd. Gobeithio y bydd yntau'n gwella'n fuan yn dilyn llawdriniaeth yn Ysbyty Treforys.

Pob lwc
Pob dymuniad da i Billy Swanson, 10 Dôl Pistyll, Tal-y-bont ar ei benodiad i swydd Cydlynydd Croeso a Gwasanaeth Cwsmeriaid yn Llyfrgell Genedlaethol Cymru.

Llongyfarchiadau a phob lwc i Ceri Jones, Awel y Gors, Tal-y-bont, a apwyntiwyd yn ddirprwy brifathrawes yn Ysgol Gynradd Gymunedol Llanilar.

Cywiriad
Trwy amryfusedd, o dan 'Pobl a Phethe' yn rhifyn Mehefin, cofnodwyd mai enw merch fach Mererid a Paul Watson, Cae'r Deintur, Tal-y-bont, yw Alma Elizabeth ond nid yw hynny'n gywir. Alma Elisabeth yw enw'r un fach. Ymddiheuriadau am y camgymeriad.

Croeso

Croeso cynnes i Sam a Rob Pace, perchnogion newydd Capel Nazareth. Byddant yn treulio'r ddwy flynedd nesaf yn addasu'r adeilad arbennig hwn yn gartref newydd. Galwch heibio i ddweud helo, gweld eu cynlluniau a rhannu unrhyw hanes o'r capel. Byddant yn falch o'ch gweld.

Wizard of Oz

Milly

Braf oedd gweld Miri Benjamin, 6 Dôl Pistyll, Tal-y-bont a Milly Riding, Hafod y Gors, Taliesin yn cymryd rhan yn *The Wizard of Oz* yng Nghanolfan y Celfyddydau, Aberyswyth, yn ystod mis Awst. Gobeithio eich bod chi wedi mwynhau'r perfformio!

Miri

Ffenest Cletwr

Ruth Jên yn paentio ffenest ardal chwarae Cletwr gan ddefnyddio lluniau a wnaed gan blant yng Ngŵyl y Peillwyr Cletwr eleni yn sail i'r gwaith. Rydyn ni'n ddiolchgar iawn iddi - mae'n fendigedig! Dewch i weld y ffenest orffenedig pan fyddwch chi yn y Cletwr y tro nesa!

Y Cwtsh Cynnes

Fore Mawrth, 2 Medi, fe ailgychwynnodd y Cwtsh Cynnes yng ngwaelod Neuadd Goffa Tal-y-bont wedi hoe fach dros yr haf.

Braf oedd cael croesawu pawb yn ôl, yn arbennig Mrs Barbara Jenkins wedi ei chyfnod o salwch. Yn ystod y bore canwyd Pen-blwydd Hapus i Mrs Myfanwy James a oedd yn dathlu ei phen-blwydd.

Cofiwch alw heibio bob bore Mawrth o 10 tan 12. Bydd croeso cynnes yn eich aros.

Tymor y Sioeau

Llongyfarchiadau i nifer o drigolion yr ardal ar eu llwyddiant mewn sioeau amaethyddol mawr a bach ar draws y wlad dros yr haf. Bu Gwartheg Duon Cymreig Teulu Jenkins, Cerrigcaranau Uchaf a Theulu Jenkins, Tanrallt, Tal-y-bont yn llwyddiannus yn y Sioe Fawr yn Llanelwedd a braf oedd gweld dwy hether o eiddo Cerrigcaranau Uchaf yn y Grŵp o Bump - Bridiau Bîff a ddyfarnwyd yn Is-bencampwyr yn y Sioe, gyda Dafydd ac Ynyr Tanrallt yn eu harwain yn barchus. Llongyfarchiadau hefyd i Dafydd Williams a'r teulu, Tal-y-bont a Susan Rowlands, Erglodd, Taliesin a enillodd wobrau yn adrannau'r defaid yn Sioe Môn.

Caran Nel a Caran Ethel: pâr o heffrod ifanc Teulu Jenkins, Cerrigcaranau Uchaf, a enillodd y gil-wobr ym mhencampwriaeth nodedig "Females of the Future - Merched y Dyfodol" yn Adran y Da Bîff yn y Sioe Frenhinol Gymreig. Yn y llun gwelir Geraint, Tomi Jac, Owen ac Eifion gyda'r beirniad, Keith Jempson a'r noddwyr.

Y Gwartheg Duon Cymreig yn Bencampwyr y Grŵp o Dri - Bridiau Bîff Brodorol

Glanhau'r afon

Grŵp Llifogwyr Tal-y-bont (Llun: Catrin M S Davies)

Mae ymdrechion diflino Grŵp Llifogwyr Tal-y-bont i gynnal a gwella ein hamgylchedd yn parhau. Dair blynedd ar ddeg ers y llifogydd mawr, fe aethon nhw ati ar 8 Mehefin i 'ddathlu' a chlirio afon Ceulan o wastraff gardd a changhennau. Roedd yr anibendod, oedd wedi casglu ers sawl mis, nid yn unig yn difetha harddwch yr afon ond yn bygwth rhwystro'r llif a chynyddu'r perygl o lifogydd. Rydyn ni'n ddyledus iddyn nhw am gydweithio i gadw'r Ceulan yn lân ac yn llifo'n rhydd.

Clwb Ffermwyr Ifanc Tal-y-bont

Y dorf yn Tanrallt

Cneifio Cyflym yn Denu Torf!

Yn dilyn llwyddiant Sioe Tal-y-bont, cynhaliwyd y digwyddiad blynyddol poblogaidd o gneifio cyflym ar fferm Tanrallt ar nos Sadwrn, 23 Awst gan ddenu cynulleidfa frwdfrydig a chystadleuwyr medrus o bob cwr. Roedd y cyflymder yn syfrdanol, y sgiliau'n drawiadol a'r awyrgylch yn un o lawenydd pur. Roedd y beirniaid – Alun Elidyr, Gerallt Evans ac Aled Jenkins – yn gwneud eu gwaith yn gampus, gan gadw llygad barcud ar bob symudiad. Roedd y safon yn uchel ond llwyddodd pawb i godi at yr her. Roedd y noson yn dyst i waith tîm, brwdfrydedd, a balchder lleol. Roedd yr awyrgylch yn un o lawenydd a chymuned, gyda phawb yn cyfrannu at noson gofiadwy. Estynnwn ein diolch enfawr i holl noddwyr y noson. Mae'r digwyddiad hwn bellach wedi sefydlu ei hun fel uchafbwynt calendr lleol, gan ddangos y gorau o'n traddodiadau a'n cymuned. Noson i'w chofio, heb os!

Diolch yn fawr iawn i'r aelodau a helpodd i osod pethau ar gyfer y noson ac i dacluso ar y dydd Sul.

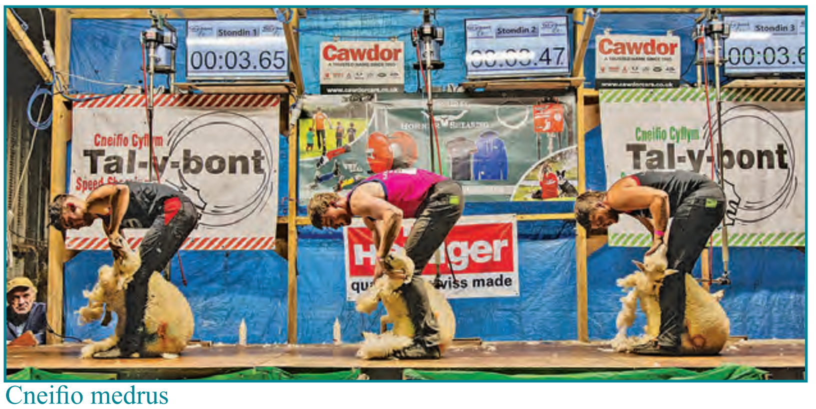

Cneifio medrus

Dewch i ymuno â ni!

Mae'r clwb yn croesawu aelodau newydd rhwng 10 a 28 oed drwy gydol y flwyddyn. Os oes gennych ddiddordeb mewn ymuno, rydym yn cwrdd yn wythnosol ar nos Fawrth yn Neuadd Goffa Tal-y-bont. Hoffwch a dilynwch ein tudalen Facebook CFfI Tal-y-bont am fanylion am amseroedd cwrdd yn y Neuadd a digwyddiadau. Croeso i chi yrru neges am fwy o wybodaeth.

Mae'r clwb yn cynnal amrywiaeth o weithgareddau a digwyddiadau cymdeithasol drwy'r flwyddyn, gan gynnig cyfleoedd i gymdeithasu, dysgu sgiliau newydd a chymryd rhan mewn digwyddiadau lleol. Dewch draw i un o'n cyfarfodydd – byddem wrth ein bodd yn eich gweld!

Ela Jones

Iwan Jones

Gwasanaethau Pensaerniol

Cynlluniau ar gyfer adeiladau newydd, estyniadau ac addasiadau

Gellimanwydd, Talybont,
Ceredigion SY24 5HJ
helen.iwan@btinternet.com
01970 832760

James Memorials

Am
GOFEBAU ARBENNIG
BEDDARGRAFFIADAU
ADNEWYDDU O SAFON
ARWYDDION AR DAI A BUSNESAU

Gofynnwch am bamffled rhad ac am ddim

James Memorials
Vicarage Crossing,
Llandre, Bow Street
Ffôn: (01970) 820 111

Colofn Elin Jones AS

Gobeithio bo chi'n mwynhau'r diwrnodau hir o haf rydyn ni'n cael eleni. Llongyfarchiadau mawr i bawb sydd wedi bod yn cystadlu ac yn llwyddiannus yn yr holl Eisteddfodau a sioeau amaethyddol dros y sir. Fues i'n Eisteddfod Wrecsam, ble cafwyd wythnos wych llawn bwrlwm a digwyddiadau, a dwi wedi mynychu nifer o'r sioeau lleol hefyd. Mae'n bleser gweld ffrwyth llafur a chynnyrch gwych Ceredigion ar ei orau.

Daeth newyddion da ym mis Awst fod deiseb y Senedd i arbed gwasanaethau strôc Bronglais wedi bwrw'i tharged o 10,000 o lofnodion ar-lein. O fewn llai na mis, roedd gwaith caled nifer o aelodau'r gymuned a'r grŵp Arbed Gwasanaethau Bronglais o gasglu'r holl lofnodion wedi talu ffordd, a diolch i bob un ohonoch fu mor barod i lofnodi'r ddeiseb. Bydd y Senedd nawr yn ystyried codi dadl ar lawr y Senedd yn seiliedig ar y ddeiseb, a gobeithio gallwn gadw gwasanaethau strôc llawn ym Mronglais. Nid yw'n dderbyniol disgwyl i deuluoedd a dioddefwyr strôc i orfod teithio'r holl ffordd i Lanelli, er mwyn derbyn triniaethau, sydd eisoes ar gael gyda ni yn Aberystwyth. Ac mae'n bwysig i ni gofio fod Bronglais hefyd yn gwasanaethu trigolion Powys a Meirionydd.

Mae sawl wythnos bellach ers i Lywodraeth Cymru gyhoeddi manylion am y Cynllun Ffermio Cynaliadwy ar ei newydd wedd, wedi mwy o waith ar y cyd gyda ffermwyr, undebau, ac arbenigwyr. Bydd y cynllun yn dechrau yn Ionawr 2026, ac rwy'n awyddus i glywed ganddoch os oes gyda chi sylwadau am y cynllun fel ag y mae erbyn hyn, a sut bydd e'n gweithio o ran eich fferm chi. Mae'n amlwg i ni fod y cynllun yn dipyn gwell na'r fersiwn cyntaf, ond mae'n siomedig taw dim ond trafod cyllid am flwyddyn ar y tro mae'r cynllun o hyd. Byddai llywodraeth Plaid Cymru yn cynnal y lefel hon o gyllid mewn termau real fel isafswm, ac yn hollbwysig, fel rhan o gylch cyllido aml-flynyddol. Dyna'r unig ffordd i roi'r sicrwydd hir dymor sydd ei angen ar ffermwyr. Mae'n glir i ni fod cwestiynau yn parhau ynghylch cydbwysedd buddsoddiad ar draws haenau'r cynllun, strwythur y cyfnod pontio, a'r diffyg eglurder ynghylch y taliad gwerth cymdeithasol hir-addawol. Felly cysylltwch â mi i rannu eich barn.

Cadwch yn ddiogel.
Elin Jones AS Ceredigion

Cyfarfod Blynyddol Cylch Meithrin Tal-y-bont

Ar 8 Gorffennaf, cynhaliwyd Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol Cylch Meithrin Tal-y-bont yn Nhŷ Sbri, Tal-y-bont. Roedd rhieni a staff yn bresennol, gan gynnwys Miss Vicky Joseph, Arweinydd y Cylch. Roedd Angharad Lewis yn cynrychioli'r Mudiad Meithrin. Mae'r bartneriaeth rhwng y Cylch ac Ysgol Tal-y-bont yn un bwysig ac roedd y Pwyllgor yn falch cael presenoldeb Mr Hefin Jones yn ei ddyddiau olaf cyn ymddeol, ynghyd â Mr Gregory Vearey-Roberts, Prifathro newydd yr ysgol.

Yn y cyfarfod, trafodwyd materion yn cynnwys ffïoedd, dyddiau agor y Cylch a syniadau ar gyfer codi arian. Etholwyd aelodau'r Pwyllgor hefyd.

Y Pwyllgor newydd ar gyfer y flwyddyn academig 2025/26 yw: Cadeirydd: Ffion Jones; Trysorydd: Hollie Wynne; Is-Drysorydd: Alice Leonard; Ysgrifennydd: Jyoti Upadhyay; Is-Ysgrifennydd: Bryony Davies; Person Cofrestredig: Michelle James

Diolch i chi am eich holl waith caled!

Jyoti Upadhyay

Ysgol

Gweithgareddau Diwedd Blwyddyn

Gwibdeithiau

Un o uchafbwyntiau blwyddyn ysgol y plant yw mynd ar wibdaith i fwynhau gyda'i gilydd cyn i wyliau'r haf ddechrau. Mae hyn yn cael ei gyfri fel gwobr iddyn nhw am flwyddyn arbennig o waith. Eleni aeth yr ysgol gyfan i Barc Gelli Gyffwrdd ger Caernarfon ac yn ôl y lluniau a'r fideos o'r diwrnod fe gafodd pawb, gan gynnwys y staff, lawer iawn o hwyl. Diolch yn fawr i bawb am y croeso ac am fod yn amyneddgar wrth esbonio'r gwahanol weithgareddau a diolch o galon i'r Gymdeithas Rhieni ac Athrawon am y nawdd hael, nid yn unig i'r wibdaith yma, ond i bob gweithgaredd ysgol. Mae plant Ysgol Tal-y-bont yn ffodus iawn o'r gefnogaeth.

Mwynhau ym Mharc Gelli Gyffwrdd

Ysgol Greadigol

Cynhaliwyd prynhawn arbennig yn yr ysgol er mwyn dathlu diwedd cyfnod y grant Ysgolion Arweiniol Creadigol a roddwyd i'r ysgol gan Gyngor Celfyddydau Cymru. Yn ystod Tymor yr Haf yr oedd Dosbarth Allt y Crib wedi cydweithio gyda'r artist Thea De Klein a'r awdur Myfanwy Alexander dros gyfnod hir i greu stori wreiddiol ac anturus iawn. Pwrpas y gweithgareddau oedd codi hyder a gwella iaith lafar y disgyblion wrth fod yn rhan o'r weithgaredd. Roedd y plant wedi creu stori'n troi o gwmpas un o'r anifeiliaid oedd wedi bod yn ddrwg a bod angen ei gosbi! Uchafbwynt y gweithgareddau oedd cynnal llys barn yn yr ysgol a chyhuddo'r gylfinir o'r drwgweithredu – a hynny heb baratoi sgript ymlaen llaw! A phwy oedd y rheithgor? Wel, neb llai na rhieni'r plant oedd wedi ymuno gyda ni yn y dathliad. Da iawn chi gyd – roedd yn llawer iawn o hwyl.

Hoffwn ddiolch i Clara Lloyd am ei gwaith fel Asiant Creadigol yn ystod y flwyddyn ac i bawb sydd wedi helpu gyda'r prosiectau dros y flwyddyn. Diolch hefyd i Gyngor Celfyddydau Cymru am y nawdd, yr artisitiaid sydd wedi cydweithio gyda ni ac i'r rhieni am fod mor gefnogol i'r gweithgareddau.

Cafwyd cyngerdd gwych yng Nghanolfan y Celfyddydau cyn diwedd y tymor hefyd pan aeth plant o Ysgol Tal-y-bont i ymuno gyda disgyblion eraill o ysgolion Ceredigion i fod y rhan o'r Proms blynyddol. Roedd tua 100 o blant yn y gerddorfa a thua 350 yn y côr eleni eto! Diolch i Wasanaeth Cerdd Ceredigion am drefnu'r profiad arbennig eto.

Ysgol Iach

Yn ystod wythnosau diwethaf Tymor yr Haf cynhaliwyd ein mabolgampau ysgol gyda chymorth Dominic Jenkins eleni eto i ddechrau'r rasys. Llongyfarchiadau mawr i'r holl gystadleuwyr o'r ddau dîm am eu hymdrechion arbennig yn ystod y prynhawn ac wrth ymarfer ar gyfer y dydd. Da iawn i dîm Leri am fod yn enillwyr teilwng eleni eto, ond roedd yn agos iawn! Diolch yn fawr i gapteiniaid y ddau dîm am ein helpu gyda'r paratoadau. Llongyfarchiadau mawr i'r holl enillwyr. Diolch yn fawr i bawb ddaeth i'n cefnogi, roedd yn ddiwrnod da iawn.

Ar ddechrau mis Gorffennaf, trefnwyd mabolgampau Cylch Aberystwyth ar Gaeau Ysgol Penweddig. Cafwyd diwrnod gwych o gystadlu yn erbyn ysgolion eraill yr ardal ar ddiwrnod braf o haf. Da iawn i bawb am roi ymdrech 100% i'r gwahanol gystadlaethau. Doedd dim rhyfedd fod pawb wedi blino'n lân erbyn y diwedd.

Enillwyr Mabolgampau'r Ysgol

Enillwyr Mabolgampau'r Ysgol

Tal-y-bont

Ffarwelio

Ysgol y Gymuned
Cynhaliwyd ein barbeciw blynyddol, gyda phlant Blwyddyn 6 yn serennu wrth gynnal cyngerdd hyfryd yn neuadd yr ysgol eleni eto. Diolch yn fawr i chi am eich cyfraniad i'r ysgol dros y blynyddoedd a phob hwyl i chi yn yr ysgolion uwchradd. Cofiwch alw draw i'n gweld yn fuan.

Diolch i bawb am gefnogi ac yn enwedig i aelodau o'r Gymdeithas Rieni am yr holl waith paratoi. Roedd hi'n hyfryd croesawu Mrs Jones a Mrs James i'n helpu ni – y 'dream team' yn ôl i'r gegin! Diolch yn fawr i'r staff i gyd am bob cymorth ar y noson hefyd. Dymuniadau gorau i Natalie a gwellhad buan iddi a gobeithio ei gweld nol gyda ni ym mis Medi.

Neuadd yr ysgol dan ei sang ar brynhawn y ffarwelio (Llun: Catrin M S Davies)

Clwb ar ôl Ysgol
Mae'r Clwb ar ôl Ysgol yn cynnig lle diogel i ofalu am blant tan 5.30 bob nos Fercher a nos Iau. Diolch yn fawr i Miss Eirian, Miss Kate a Miss Emily am drefnu'r gweithgareddau amrywiol ar gyfer y plant.

Ar ddiwedd y flwyddyn cafwyd cyfle i ddiolch i dri aelod o staff am eu gwaith yn Ysgol Tal-y-bont dros gyfanswm o bron i hanner can mlynedd! Diolch o galon i Miss Eleri, Mrs Rhys a Mr Jones am eich ymroddiad diflino a'ch gwaith caled yn yr ysgol dros y blynyddoedd. Rydych wedi gwneud gwahaniaeth gwirioneddol i fywydau disgyblion ac mae aelodau'r gymuned wedi gwerthfawrogi eich gwaith yma. Pob lwc i chi'ch tri yn eich camau nesaf – cofiwch alw nol i'n gweld yn fuan.

Mr Jones, Miss Eleri a Mrs Rhys yn torri'r gacen (Llun: Catrin M S Davies)

Mr Jones yn hel atgofion wrth ffarwelio (Llun: Catrin M S Davies)

Neges gan Mr Jones
Ar ddiwedd fy nghyfnod yn Ysgol Tal-y-bont hoffwn ddiolch i holl olygyddion Papur Pawb am bob cefnogaeth dros y blynyddoedd. Mae'r ysgol yn elwa'n fawr o gael y sylw yma ac mae'n hyfryd cael dangos y gwaith sy'n digwydd yn yr ysgol i'r gymuned ehangach. Mae wedi bod yn fraint i gael bod yn gweithio yn Ysgol Tal-y-bont ers 24 mlynedd ac mae gen i lawer iawn o atgofion melys am y gymdeithas agos sydd yma, y cydweithio rhwng y llywodraethwyr a'r rhieni ac yn enwedig am ddysgu'r plant annwyl sydd wedi bod yn ddisgyblion yma dros y blynyddoedd. Mae llawer wedi newid dros y blynyddoedd ond mae brwdfrydedd a chwilfrydedd y plant wedi aros yn debyg iawn.

Felly, wrth i mi ddiolch, rwyf hefyd yn dymuno'r gorau i Mr Greg Roberts, sydd eisoes wedi dechrau ar ei swydd fel Pennaeth, ac i'r staff i gyd hefyd. Gobeithio y bydd pawb yn yr ardal yn cefnogi Mr Roberts a'r ysgol yn y dyfodol. Mae hi'n sefydliad hynod werthfawr i'r gymuned ond mae angen ei gwarchod a'i pharchu wrth edrych ymlaen. Rwy'n siwr y byddaf yn galw draw i'ch gweld cyn hir.

Hefin Jones

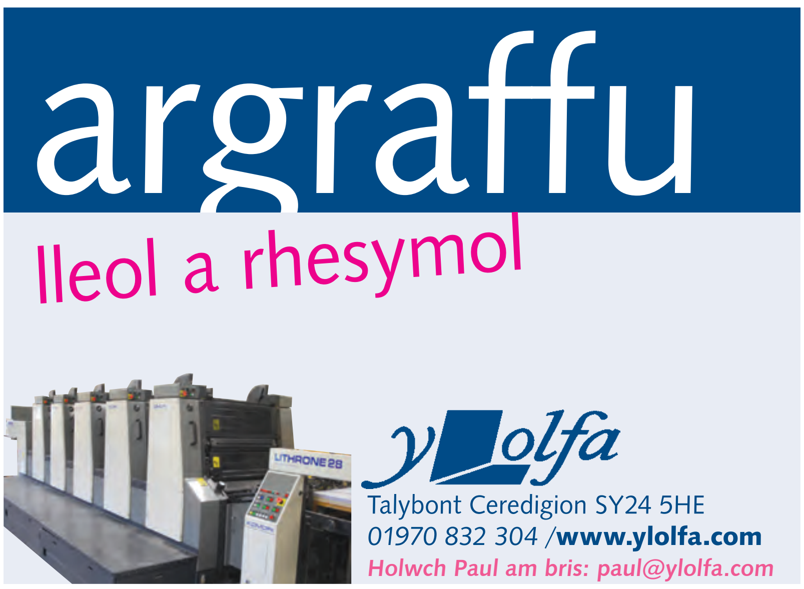

Croeso, Mr Roberts!

Penodwyd Gregory Vearey-Roberts yn brifathro newydd Ysgol Gynradd Gymunedol Tal-y-bont am gyfnod o ddwy flynedd. Cafodd ei gyfweld gan Papur Pawb er mwyn i drigolion yr ardal a'i ddisgyblion ddod i'w adnabod yn well.

Beth wnaeth eich ysbrydoli chi i ddod yn athro ysgol gynradd yn y lle cyntaf?

Rydw i wedi bod yn hynod o lwcus i gael athrawon arbennig a ysbrydolodd fi wrth dyfu i fyny. Roedd Mrs Bethan Jones a'i diweddar ŵr, Eddie Jones, yn ddylanwad mawr arna i - dau ffigwr hollbwysig yn fy magwraeth gerddorol. Trwy dderbyn gwersi cerddoriaeth, alawon gwerin a chlocsio ganddynt, dysgais gymaint, nid yn unig am gerddoriaeth ond hefyd am werthoedd fel disgyblaeth, brwdfrydedd a pharch.

Yn ogystal, roedd Mrs Margaret Thomas, fy athrawes yn yr Ysgol Gymraeg, yn ysbrydoliaeth arbennig – yn enwedig yn y maes canu a chorau. Mae'r profiadau hyn wedi gadael argraff ddofn arna i, ac rydw i'n teimlo dyled fawr iddyn nhw am fy helpu i ddod yn berson hyderus, creadigol a brwdfrydig.

Y rheswm sy'n fy sbarduno i fod yn athro yw'r gred gref sydd gennyf fod gan bob plentyn yr hawl i lwyddo i'w lawn botensial - beth bynnag yw eu cefndir. Rydw i am fod y math o athro/brifathro all wneud gwahaniaeth go iawn ym mywyd plentyn.

Sut fyddech chi'n disgrifio'ch arddull neu'ch steil chi o addysgu?

Rydw i'n berson brwdfrydig sy'n mwynhau bod ar lawr y dosbarth, yn cydweithio ac yn cymryd rhan weithgar yng ngweithgareddau'r plant. Mae llais y plentyn yn chwarae rhan ganolog yn fy addysgu – rwy'n credu'n gryf mewn gwrando arnynt, meithrin eu syniadau a chreu amgylchedd lle mae pob dysgwr yn teimlo'n werthfawr ac yn cael ei barchu.

Mae datblygu dysgwyr annibynnol, sydd yn gallu cymryd cyfrifoldeb am eu dysgu eu hunain, yn rhan annatod o fy steil addysgu. Rydw i'n hoffi gweld plant yn cymryd yr awenau, yn holi cwestiynau ac yn archwilio pynciau mewn ffyrdd sy'n berthnasol ac yn ysbrydoledig iddyn nhw. Mae creadigrwydd yn elfen allweddol yn fy ystafell ddosbarth hefyd.

Rydw i'n credu bod creu awyrgylch lle mae plant yn teimlo'n ddigon hyderus i wneud camgymeriadau yn hanfodol. Trwy wneud camgymeriadau, maen nhw'n datblygu, yn dysgu ac yn magu dealltwriaeth ddyfnach.

Bu'r misoedd diwethaf yn rhai digon anodd ac ansicr yn hanes yr ysgol ond bellach rydyn ni'n wynebu cyfnod tipyn mwy sefydlog. Beth ydych chi'n edrych ymlaen ato fwyaf am y flwyddyn academaidd sydd o'ch blaen chi? Oes gennych chi unrhyw gynlluniau yr hoffech chi eu rhannu gyda'r gymuned?

Rydw i'n edrych ymlaen yn fawr at ddod i adnabod y plant, y staff, y rhieni a'r gymuned ehangach. Mae'n gyfnod cyffrous, ac rydw i'n edrych ymlaen at gydweithio ar brosiectau newydd gyda'r gymuned leol.

Un o'r pethau mwyaf cyffrous i mi yw adeiladu perthynas agos ag Ysgol Craig yr Wylfa, er mwyn gallu cynnig profiadau ehangach a chyfleoedd cyfoethog i'r plant drwy gydweithio.

O fewn yr wythnosau cyntaf, rydym hefyd yn awyddus i greu gweledigaeth newydd ar gyfer yr ysgol - gweledigaeth a fydd yn gosod sail gadarn i bawb yng nghymuned yr ysgol: y plant, y staff, y rhieni a'r gymuned ehangach, i ffynnu gyda'i gilydd.

Mae yna nifer o weithgareddau ar y gweill ac mae yna groeso mawr i chi fel cymuned ar bob achlysur! Rydw i'n edrych ymlaen at gwrdd â chi i gyd.

Heblaw bod yn athro gweithgar ac yn dad i ddau blentyn ifanc rydych chi'n arwain Côr Ger y Lli ac yn Gyfarwyddwr Academi Gerdd y Lli. Sut ydych chi'n llwyddo i gael amser i wneud popeth? Beth yw'r gyfrinach?

Mae cerddoriaeth a pherfformio yn rhan allweddol o bwy ydw i, ac yn parhau i fod yn ffynhonnell fawr o lawenydd ac ysbrydoliaeth. Wrth gwrs, gyda dau o blant bach, Casi a Caio, sydd bellach yn dechrau ar eu taith gerddorol eu hunain, mae dod o hyd i amser yn her!

Ond rydw i'n credu ei bod yn bwysig iawn ein bod ni'n dal i wneud y pethau sy'n ein cyffroi ac sy'n ein gwneud yn hapus. Felly, er ei bod yn anodd o bryd i'w gilydd, rydw i'n ceisio gwneud cymaint ag y gallaf gyda'r corau, gan gadw'r angerdd yn fyw a rhannu'r mwynhad gyda phobl eraill.

Os na fyddech chi'n athro, pa swydd fyddech chi'n ei gwneud?

Byddai'r ateb yn hawdd i mi – canwr proffesiynol. Mae gen i angerdd tuag at gerddoriaeth a pherfformio, ac mae bod ar lwyfan, yn rhannu cerddoriaeth gyda chynulleidfa, yn rhywbeth sy'n rhoi llawenydd mawr i mi.

A allwch chi rannu un ffaith ddifyr amdanoch chi'ch hun fydd yn synnu disgyblion Ysgol Tal-y-bont a darllenwyr Papur Pawb?

Wel, mae gen i ddwy! Yn gyntaf, er fy mod i'n dwlu ar ganu, rydw i hefyd yn mwynhau cyfansoddi cerddoriaeth – ac rydw i wedi cael y fraint o gyrraedd rownd derfynol Carol yr Ŵyl ar S4C ddwywaith! Mae hynny wastad wedi bod yn brofiad cyffrous iawn.

Yr ail yw fy mod i'n teimlo cysylltiad cryf iawn â Thal-y-bont. Bues i'n byw yno am gyfnod byr pan oeddwn i'n iau, roedd Dad yn gweithio yn y garej yn y pentref am flynyddoedd ac mae Mam yn wreiddiol o Dal-y-bont – ac roedd hi'n gogyddes yn Ysgol Tal-y-bont.

Diolch yn fawr i chi, Mr Roberts, a phob hwyl yn ystod y flwyddyn.

Clwb Gwawr Y Pennau

I gloi blwyddyn o weithgareddau aethom am dro i bentref Llanfinhangel-y-Creuddyn lle y buom yn ymweld ag Eglwys Sant Mihangel. Cawsom ein tywys o amgylch yr eglwys a chael cyfle i ddringo'r grisiau serth i weld y gwaith adnewyddu'r tŵr a'r gloch. Diddorol oedd cael gweld y gwaith arbennig a gyflawnwyd ar y tŵr dros y canrifoedd a fu. Cyn troi am adre cafwyd pryd o fwyd blasus yn Nhafarn 'Y Ffarmers'.

Ar ôl seibiant dros yr haf, byddwn yn ailgychwyn cwrdd yn fisol ym mis Medi. Eleni yr ydym yn dathlu 21 mlynedd ers sefydlu Clwb Gwawr y Pennau ac yr ydym yn trefnu nifer o weithgareddau cyffrous yn ystod y flwyddyn i nodi'r achlysur.

Croeso i aelodau hen a newydd i ymuno â ni.

Catrin Evans

Ysgol Sul Bethel

Mwynhau'r picnic yn y Cae Bach

I gloi gweithgareddau Ysgol Sul Bethel dros yr haf cafwyd picnic arbennig yn y Cae Bach. Roedd yr Ysgol Sul wedi derbyn pecyn o hadau berwr yn y Gymanfa eleni i gyd fynd â sgwrs gan y Parch. Eifion Roberts ac roedd Elinor wedi eu tyfu ac wedi paratoi brechdanau wy a berwr i bawb!

Diolch i bob un am eu cefnogaeth i'r Ysgol Sul.

NICEIC APPROVED CONTRACTOR

Alun Davies
Contractiwr Trydanol

M 07703 169813

Islwyn, Bow Street, Ceredigion SY24 5AR
E alun.davies142@btinternet.com

Llwybr Mai

Y gymuned a'r disgyblion yn troedio'r llwybr (Llun: Catrin M S Davies)

Ar ddiwrnod poeth o Fehefin daeth disgyblion Ysgol Tal-y-bont ac aelodau o'r ddwy gymuned ynghyd ar y ffin rhwng Cymunedau Ceulanamaesmawr a Llangynfelyn. Yr achlysur oedd agoriad swyddogol Llwybr Mai - y llwybr newydd sy'n ymestyn o ben lôn Tanrallt trwy'r fynwent a draw at ben y lôn gyferbyn ag Erglodd.

Ond pam Llwybr Mai, meddech chi? Sawl blwyddyn yn ôl pan roeddwn i fel Cynghorydd Sir wedi methu â darbwyllo'r Asiantaeth Priffyrdd bod angen llwybr troed ar hyd yr A487 roeddwn mewn cyfarfod o Gyngor Cymuned Llangynfelyn. Cododd y diweddar Gynghorydd Mai Leeding, unwaith eto yr angen am lwybr diogel i gysylltu Tre Taliesin â'r fynwent, roedd hefyd angen llwybr diogel o ochr Tal-y-bont. Ffurfiwyd pwyllgor ar y cyd rhwng y ddau Gyngor a diolch i Dafydd Jenkins, Tanrallt a Theulu'r Wigley ar ochr Llangynfelyn cafwyd caniatâd i ryddhau tir i ffurfio llwybr diogel oddi ar y ffordd fawr brysur, llwybr oedd yn arwain lawr i'r ffordd isa i mewn i Dre Taliesin. Gofynnwyd am gyngor gan Eifion Jones, Tre Taliesin, sydd yn Swyddog Llwybrau Cyhoeddus y Cyngor Sir a diolch iddo fe, ymhen hir a hwyr, buom yn falch i ddeall bod Eifion wedi sicrhau grant i greu llwybr newydd, grant oedd yn arbed cost i ni yn lleol. A rydym yn hynod ddiolchgar i Eifion a'i griw am gwblhau'r gwaith mor raenus.

Gan taw syniad Mai oedd y llwybr roedd yn briodol enwi'r llwybr yn Llwybr Mai i goffáu a diolch am ei chyfraniad i'n cymunedau. Torrwyd y rhuban i agor Llwybr Mai yn swyddogol gan Cadi Wen ac Alex yn yr agoriad a llongyfarchwyd Morven Hiscox am lunio'r logo buddugol.

EapG

Y Gair Olaf

Yn ystod trafodaeth anffurfiol ychydig wythnosau yn ôl clywais y term 'do-gooders' yn cael ei ddefnyddio – a hynny mewn dull negyddol a dilornus.

Fel mae'n digwydd, roedd eraill yn y sgwrs yn wirfoddolwyr cymunedol sy'n rhoi oriau o waith di-dâl er mwyn gwasanaethu'r gymuned. Roeddent i gyd yn 'do-gooders' yn fy marn i.

Ac mae ugeiniau ohonynt yn gwasanaethu mewn amryw o gymdeithasau ar hyd a lled y gymuned. Roedd dros hanner cant o drigolion y cylch yn gwirfoddoli ar ddiwrnod Sioe Tal-y-bont ddiwedd Awst ac mae oddeutu deugain yn helpu i gyhoeddi y papur bro hwn.

Mae eraill, heb enwi neb, yn aelodau o bwyllgorau a gweithgareddau amrywiol – y Neuadd Goffa, Cwtsh Cynnes, Sesiwn Nos Wener, Treialon Cŵn Defaid, y Sioe, Merched y Wawr, y Cae Bach, y Maes Chwarae, y clybiau pêl-droed ieuenctid ac oedolion, y Llan Fach, Cletwr, y WI, ac yn y blaen, ac yn y blaen. Mae rhai hefyd yn gwasanaethu ar ein cynghorau bro. Gwneir y cyfan oll yn ddi-dâl (ac mewn rhai achosion yn ddi-ddiolch).

Dyma chi 'do-gooders' go iawn ac mae'n well gen i'r rhain na 'do-badders'.

Yn aml y rhai sy'n cwyno am hwn neu'r llall yn y gymuned yw'r rhai sydd ddim yn codi bys i gyfrannu at yr holl weithgareddau positif sy'n cadw'n cymuned ni yn fyw ac yn iach.

Mae'n rhwydd beirniadu ond cofier bod cyfraniadau 'do-gooders' yn hanfodol a dylem fod yn ddiolchgar iawn amdanynt.

GJ

MELINAU GWYNT WAUN HESGOG

Un o staff Bute Energy yn dangos map o leoliad y tyrbinau

Ar 19 Awst yn Neuadd Goffa Tal-y-bont bu cwmni Bute Energy yn datgelu mewn ymgynghoriad anstatudol gynllun y cwmni i godi fferm wynt o'r enw Parc Ynni Waun Hesgog yn yr ardal hon. Y tu allan i'r Neuadd roedd dwy stondin yn dadlau'r achos yn erbyn y datblygiad.

Roedd staff Bute Energy, cwmni mawr sy'n anelu at gynhyrchu 25% o'r ynni gwyrdd sydd angen ar Gymru i gyrraedd y targed o sero net, yn esbonio'r prosiect i godi 37 o dyrbinau gwynt mewn fferm wynt a fyddai'n ymestyn yn fras o Foel Goch i ardal Cae'r Arglwyddes a draw at Bwlch y Garreg a chyrion Nant y Moch. Honnir y byddai'r tyrbinau yn cynhyrchu hyd at 248MW o ynni gwyrdd glân.

Roedd y cwmni yn gwrthod dweud beth fyddai'r cytundeb ariannol gyda pherchnogion y tiroedd dan sylw ond deellir ei fod yn sylweddol iawn. Serch hynny, roeddent yn pwysleiso'r budd i'r gymuned o safbwynt cynnig gwaith yn lleol ac o'r Gronfa Budd Gymunedol flynyddol. Byddai'r Gronfa hon yn cynnig grantiau cymunedol o gyfanswm o £1.8 miliwn ar hyd oes weithredol y parc, sef 40 mlynedd.

Codwyd nifer o gwestiynau gan drigolion lleol a ddaeth i'r Neuadd, gan gynnwys yr effaith ar yr amgylchedd, yn benodol ar y mawndiroedd, a sut y byddent yn cludo'r tyrbinau i'r lleoliadau. Roedd y rhai a oedd yn cynnal y ddwy stondin y tu allan i'r Neuadd yn feirniadol iawn. Ar stondin Ymgyrch Diogelu Cymru Wledig mynegwyd anfodlonrwydd â'r pwerau eang a oedd gan un gweinidog yn Llywodraeth Cymru i benderfynu ar geisiadau ynni mawr.

Y brotest y tu allan i'r Neuadd

Ar y stondin arall, a drefnwyd gan Barry a Sara Wise, Bryngriffty, Pentrebach, roedd model o un o'r tyrbinau a fyddai'n ymestyn dros 200 medr o uchder, yn uwch felly na thŵr Blackpool ac yn bedair gwaith yn fwy na thyrbinau Mynydd Gorddu. Dywedodd Mr Wise ei fod yn gwrthwynebu datblygiad diwydiannol yn yr ardal, yn arbennig ar diroedd ecolegol pwysig. Pwysleisiodd hefyd bod Cymru eisoes yn cynhyrchu ddwywaith yr ynni sydd ei angen ar y wlad ac fe fyddai'r ynni ychwanegol a gynhyrchir yn cael ei allforio i Loegr heb ddim elw i Gymru.

Mae modd dysgu mwy am y cynllun drwy ymweld â gwefan Bute Energy: www. bute.energy/waun-hesgog/overview, a gellir cysylltu â'r rhai sy'n gwrthwynebu'r cynllun drwy anfon ebost at environmentalactiontalybont@gmx.com. Bydd ymgynghoriad ffurfiol llawn yn cael ei gynnal yng Ngwanwyn 2026.

Gan fod hollti barn yn debygol yn yr achos hwn, bydd *Papur Pawb* yn croesawu llythyron o blaid neu yn erbyn y cynllun er mwyn eu cyhoeddi yn y papur dros y misoedd nesaf.

GJ

Salon Leri
Pob agwedd o drin gwallt gan Richard
Mawrth i Gwener
9.30 – 5.00
01970 832 674

Adweitheg
(Reflexology)
Bethan Ifan – Aberystwyth
07375 422 608

Grant Mayhew Ltd
GWAITH COED, TO ac ADEILADU CYFFREDINOL

01970 832772 / 07846 255881
grantmayhewltd@yahoo.co.uk

Probert & Williams
eye care
Eich optegwyr annibynnol lleol
15 Stryd y Popty, Aberystwyth
01970 611555
Cymraeg
www.probertandwilliams.co.uk

Mwy o Lwyddiant i Doli Micstiyrs

Y cast ar faes Y Brifwyl yn Wrecsam

Yn dilyn llwyddiant yng Ngŵyl Ddrama'r Groeslon ym mis Mawrth, bu cwmni drama ieuenctid Doli Micstiyrs yn cystadlu yn yr Eisteddfod Genedlaethol yn Wrecsam. 'Noson Olaf o Ryddid' gan Sion Pennant, Bontgoch, sydd hefyd yn gynhyrchydd ar y cwmni, oedd y ddrama a berfformiwyd; drama sy'n gymysgedd o'r llon a'r lleddf yn dilyn criw o ferched ifanc yn ceisio mynd ar noson allan i'r dre i ddathlu canlyniadau eu haroliadau TGAU. Daeth y cwmni'n 3ydd yn y Gystadleuaeth Actio Drama neu Waith Dyfeisiedig ddydd Sadwrn cyntaf yr Eisteddfod yn dilyn cystadleuaeth o safon uchel iawn. Cwmni Ffermwyr Ifanc Uwchaled enillodd y wobr gyntaf a Chwmni'r Llawrdyrnu, Sarnau, ger y Bala ddaeth yn ail. Cyfaddefodd y beirniaid, Angharad Beech a'i thad, Eifion Lloyd Jones bod y tri chwmni wedi rhoi tasg anodd iawn iddynt a bod pob cwmni wedi rhoi perfformiadau o safon arbennig iawn.

Pedair o ferched lleol oedd y cast: Caoimhe Melangell o Bontgoch, Megan Griffiths a Llio Tanat o Landre a Nel Dafis o Aberystwyth. Cafodd y pedair ganmoliaeth uchel iawn gan y beirniaid yn enwedig am lwyddo i bortreadu sefyllfaoedd dwys a digri. Cafodd y pedair eu henwi fel prif actorion posib a Llio ei henwi yn y tair uchaf.

Bu'r cwmni yn perfformio'n lleol hefyd fel rhan o Ŵyl Ddrama Gogledd Ceredigion yn Neuadd Rhydypennau ym mis Ebrill ac yn Neuadd Tal-y-bont ym mis Gorffennaf.

Siôn Pennant

Apêl Diolchgarwch 2025 - "Cynhaeaf o Obaith"

Cynhelir Gwasanaeth Diolchgarwch Eglwys Sant Mihangel, Eglwysfach ar 12 Hydref am 4.00yh, gyda lluniaeth i ddilyn.

Rydym yn apelio am gyfraniadau a fydd yn mynd eleni i Fanc Bwyd Bro Ddyfi - Machynlleth a Hwb Cymunedol Machynlleth. Fe'ch gwahoddir i gyflwyno eich Blychau Cynhaeaf o Obaith i'r Gwasanaeth Diolchgarwch, a fydd yn helpu pobl a theuluoedd sydd mewn angen. Dyma'r eitemau sydd eu hangen: grawnfwyd brecwast, siwgr, llaeth hiroes, bagiau te, coffi parod (*instant*), diodydd sgwash, sudd ffrwythau, cawl mewn tun, cigoedd a physgod mewn tun, jamiau, reis, pasta, saws pasta, llysiau a/neu ffrwythau mewn tun, tun pwdin reis, bisgedi, siocledi, sebon cawod, past dannedd, brwsh dannedd, diaroglydd, papur tŷ bach. Cyswlltwch â Wardeniaid yr Eglwys gydag unrhyw ymholiadau: Alison Swanson (07834884096), Celia Davies (01654 781236).

Te Prynhawn a Ras Hwyaid

Diolch yn fawr i bawb a gefnogodd y Te Prynhawn a'r Ras Hwyaid a gynhaliwyd yn y Foelas ar 16 Awst. Codwyd cyfanswm anhygoel o £796 at Eglwys Sant Mihangel, Eglwysfach.

Ni ddihangodd 'run hwyaden i lawr yr afon gan fod rhwyd yn eu dal!

Cronfa Cae Bach

Mae'r ymdrechion lleol i godi arian ar gyfer Cae Chwarae Tal-y-bont wedi parhau dros yr haf a thrwy haelioni a brwdfrydedd pobl yr ardal, mae'r coffrau'n dal i lenwi gan bwyll.

Helfa Drysor a Swper Tsili

Beth sy'n well na threulio prynhawn gwlyb ym mis Awst yn crwydro o gwmpas y pentref ar Helfa Drysor? Mentrodd 14 tîm allan yn y gwynt a'r glaw yn nigwyddiad diweddaraf Cronfa Cae Bach ar 28 Awst a llongyfarchiadau i dimau Ardwyn a Mur Mawr oedd yn gyd-enillwyr. Pen y daith oedd y Neuadd Goffa lle cafwyd croeso cynnes, llond bol o tsili blasus a chodwyd dros £500 i'r pot. Ardderchog!

Nia Richards

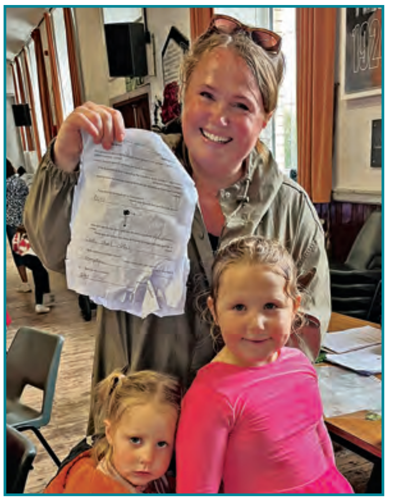
Teulu Humphreys o Goginan gyda thaflen sopen yr Helfa Drysor!

Sêl Planhigion Green Cottage

Un arall sy wedi bod yn codi arian yn ddiwyd at gronfa Cae Bach yw Rachel Mills, Green Cottage, Tal-y-bont. Mae darllenwyr Papur Pawb bellach yn hen gyfarwydd â gweld amrywiaeth o blanhigion a blodau hyfryd y tu allan i'w thŷ ac unwaith eto yr haf hwn gwahoddodd Rachel drigolion yr ardal i ddod draw a'u prynu, gan roi cyfraniadau ariannol drwy'r blwch llythyron. Rachel sy'n tyfu'r holl flodau ei hun ac mae'r safon a'r amrywiaeth sydd ganddi yn dyst i'w bysedd gwyrdd a'i thalent arbennig. Does ryfedd bod y planhigion llysiau a blodau a'r perlysiau wedi diflannu mewn dim o dro. Diolch i'w hymdrechion, llwyddodd i godi £500 tuag at gronfa Cae Bach. Diolch o galon am dy holl ymdrechion, Rachel!

Planhigion yr arddwraig ddawnus, Rachel Mills

Ysgol Bro Hyddgen
Gwireddu
Breuddwydion

Ysgol Bro Hyddgen
Empowering
Dreams

Noson Agored y Chweched Dosbarth

Ysgol Bro Hyddgen, Machynlleth

20/10/25 5.30-7.30 yh

Ansicr am eich cam nesaf ar ôl TGAU?
Dewch i astudio mewn ysgol gefnogol a chyfeillgar gydag uchelgeisiau mawr, canlyniadau ardderchog a dosbarthiadau bach.

Enillydd y Gwobr Aur Lefel A ALPS 2024 sy'n ein gosod yn y 25% uchaf o ysgolion a cholegau yng Nghymru a Lloegr am gynnydd gwerth ychwanegol.

A Level - Gold Award
Alps Top 25%

01654 704200 / swyddfa@brohyddgen.powys.sch.uk

Sioe Tal-y-bont 2025

Unwaith eto eleni, fe gafwyd Sioe ragorol a ddenodd gystadleuwyr ac ymwelwyr o bell ac agos i bentref Tal-y-bont. Tywynnodd yr haul ac roedd digon i ddiddannu pawb ar y cae yn ôl yr arfer.

Llywyddion y Sioe oedd Aeron ac Aileen Williams, Maesmeillion, Tal-y-bont, pâr sydd wedi bod yn cefnogi'r digwyddiad ers blynyddoedd lawer. Bu Aeron yn brif stiward yr hen beiriannau am flynyddoedd, tra bu Aileen yn stiwardio'n ffyddlon yn y babell. Cyflwynwyd blodau i ddiolch iddynt ddiwedd y prynhawn gan Tomi Jac Jenkins, Cerrigcaranau Uchaf, Tal-y-bont.

Yn dilyn y traddodiad, roedd y rasys cŵn yn ddiweddglo hwyliog i'r diwrnod. Bydd canlyniadau'r rasys a'r sioe gŵn yn ymddangos yn rhifyn nesaf Papur Pawb.

Hoffai pwyllgor y Sioe ddiolch yn ddiffuant i'r holl wirfoddolwyr am fod mor barod i gynorthwyo gyda'r paratoadau a'r trefniadau eleni eto. Diolch hefyd i'r noddwyr a'r aelodau sy'n cyfrannu at y sioe, y beirniaid, y cystadleuwyr a'r ymwelwyr a ddaeth i'n cefnogi ar y diwrnod.

Y Canlyniadau

CEFFYLAU

ADRAN MERLOD MYNYDD CYMREIG
Beirniad: Joanne Nicholson, Tŷ Lan, Nebo
C17 Caseg Hesb neu Geffyl
3. Eleri Jenkins, Cerrigcaranau Uchaf, Tal-y-bont
C21 Merlen Mynydd Gymreig Adran A yn cael ei dangos o dan gyfrwy
1. Cadi Lloyd-Williams, Neuadd Brynglas, Bontgoch
CEFFYLAU MERLOTA
Beirniad: Phillipa Hughes, Lôn Hir, Banc y Capel, Caerfyrddin
C29 Ceffyl Merlota Gorau 138cm ac yn is, i'w farchogaeth
1. Alaw Morgan, Alltgoch, Tal-y-bont
CWPAN ARDDANGOSYN GORAU YN YR ADRAN
Alaw Morgan
ADRAN MWYAF TRWSIADUS
Beirniad: Phillipa Hughes, Lôn Hir, Banc y Capel, Caerfyrddin
C31 Mwyaf trwsiadus wedi plethu/heb blethu, unrhyw uchder, i'w arwain
1. Becca Fflur, 12 Dôl Pistyll, Tal-y-bont
3. Leah Cartwright, Danycoed, Taliesin
ADRAN HELFARCH
Beirniad: Phillipa Hughes, Lôn Hir, Banc y Capel, Caerfyrddin
C34 Caseg neu Geffyl Hela dros 158cm (dan gyfrwy)
1. Pippa Wells, Hen Ysgol, Taliesin
ARDDANGOSYN GORAU YN YR ADRAN: Pippa Wells

ADRAN CLYBIAU MARCHOGAETH A MERLOD
Beirniad: Phillipa Hughes, Lôn Hir, Banc y Capel, Caerfyrddin
C37 Caseg neu Geffyl 4 blwydd oed a throsodd (plentyn 16 mlwydd oed ac iau)
1. Leah Cartwright
2. Alaw Morgan
C39 Cystadleuaeth Gwisg Ffansi
1. Cadi Lloyd-Williams
CEFFYLAU LLIW, PALOMINO A BRITH
Beirniad: Phillipa Hughes, Lôn Hir, Banc y Capel, Caerfyrddin
C40 4 blwydd oed neu'n hŷn gorau – i'w arwain
1. Pippa Wells
3. Leah Cartwright
C42 4 blwydd oed neu'n hŷn gorau – i'w farchogaeth
1. Pippa Wells
3. Sarah Lloyd-Williams, Moelgolomen, Bontgoch
CWPAN ARDDANGOSYN GORAU YN YR ADRAN
Pippa Wells
CEFFYLAU FETERAN
Beirniad: Phillipa Hughes, Lôn Hir, Banc y Capel, Caerfyrddin
C43: Caseg neu Geffyl 15 mlwydd oed neu hŷn – i'w arwain
3. Cadi Lloyd-Williams
CEFFYLAU RHAN FRÎD CYMREIG
Beirniad: Gareth Roberts, Phylbern Stud, Tan y Graig, Llangar, Corwen
C48 4 blwydd oed neu'n hŷn gorau – i'w arwain
1. Pippa Wells
C50 Y March, Y Gaseg neu'r Ceffyl gorau, 4 blwydd oed neu'n hŷn gorau – i'w farchogaeth
2. Pippa Wells
CWPAN ARDDANGOSYN GORAU YN YR ADRAN
Pippa Wells
CYSTADLEUAETH DANGOSYDD IFANC Y CEFFYLAU
Beirniad: Gareth Roberts, Phylbern Stud, Tan y Graig, Llangar, Corwen
C51 Dangosydd Ifanc gorau o dan 12 oed
2. Ieuan Meurig Evans, Tynant, Tal-y-bont
3. Cadi Lloyd-Williams
C52 Dangosydd Ifanc gorau rhwng 12 a 16 oed
3. Leah Cartwright
5. Mari Heulwen Evans, Tynant, Tal-y-bont
MERLOD YNYSOEDD SHETLAND (BYCHAN)
Beirniad: Gareth Roberts, Phylbern Stud, Tan y Graig, Llangar, Corwen
C60 Caseg Fagu neu Gaseg Hesb
1. Ieuan Meurig Evans
2. Ieuan Meurig Evans
GWREGYS i'r cystadleuydd lleol gorau i ennill gwobr 1af ar ddiwrnod y sioe
Pippa Wells
CWPAN y *Western Mail* a **GWREGYS** er cof am Peter Manley i Bencampwr y Ceffylau
Aysha Williams-Dean, Tanrallt, Llangwyrfon

CNEIFIO

Beirniad: Arthur Morgan, Pencefen, Ferwig
D109 Cneifiwr gorau gyda pheiriant
1. Bedwyr Siencyn, Tanrallt, Tal-y-bont
2. Dewi Jenkins, Tyngraig, Tal-y-bont
D100 Cneifiwr gorau gyda pheiriant yn gyfyngedig i aelodau CFfI
1. Bedwyr Siencyn
2. Ynyr Siencyn

DEFAID

DEFAID MYNYDD CYMREIG (Adran Fynydd)
Beirniad: Mr Ifan Rhys Williams, Tai'r Meibion, Bangor
D1 Hwrdd, 2 flwydd oed ac yn hŷn
1. Teulu Tyngraig, Tal-y-bont
2. Teulu Tanrallt, Tal-y-bont
D2 Hwrdd Blwydd
1, 2, 3. Teulu Tyngraig
D3 Oen Hwrdd
1, 2, 3. Teulu Tyngraig
D4 Dafad, 2 flwydd oed ac yn hŷn
3. Teulu Tyngraig
D5 Dafad Flwydd
1. Teulu Tyngraig
D6 Oen Benyw
1, 3. Teulu Tyngraig
2. Teulu Tanrallt
D7 Grŵp
1. Teulu Tyngraig
D8 Pâr o Hyrddod
2. Teulu Tanrallt
3. D Nutting, Tyhen Henllys, Tal-y-bont
PENCAMPWR AC IS-BENCAMPWR
Teulu Tyngraig
Dosbarth Arbennig 26 - Grŵp
Teulu Tyngraig
DEFAID TORDDU
Beirniad: Mr Aled Thomas, Tynrhyg, Pontfaen, Abergwaun
D9 Hwrdd
1. Meirion a Dafydd Williams
D10 Oen Hwrdd
2. Meirion a Dafydd Williams
D11 Dafad
1, 2. Meirion a Dafydd Williams
D12 Dafad Flwydd
1. Meirion a Dafydd Williams
D13 Oen Benyw
2. Meirion a Dafydd Williams
D14 Grŵp
1. Meirion a Dafydd Williams
PENCAMPWR
Meirion a Dafydd Williams
DEFAID TORWEN
Beirniad: Mr Aled Thomas, Tynrhyg, Pontfaen, Abergwaun
D15 Hwrdd
1, 3. Meirion a Dafydd Williams
2. Gruffudd Jones, Awel y Gors, Tal-y-bont
D16 Oen Hwrdd
1. Meirion a Dafydd Williams
2. Gruffudd Jones
D17 Dafad
2. Meirion a Dafydd Williams
3. Gruffudd Jones
D18 Dafad Flwydd
1. Meirion a Dafydd Williams
2. Gruffudd Jones
D19 Oen Benyw
2. Gruffudd Jones
3. Meirion a Dafydd Williams
D20 Grŵp
1. Meirion a Dafydd Williams
PENCAMPWR
Meirion a Dafydd Williams
DEFAID BALWEN
Beirniad: Aled Thomas, Tynrhyg, Pontfaen, Abergwaun
D22 Oen Hwrdd
1, 2. Teulu Pantcoch, Tal-y-bont
D23 Dafad
1, 2. Teulu Pantcoch
D24 Dafad Flwydd
1, 2, 3. Teulu Pantcoch
D25 Oen Benyw
1, 2. Teulu Pantcoch
D26 Grŵp
1. Teulu Pantcoch
PENCAMPWR
Teulu Pantcoch
UNRHYW FRÎD MYNYDD ARALL
Beirniad: Mr Geraint Jones, 20 Ffordd Dyfrig, Tywyn
D34 Hwrdd
1. Ffion Jones, Berthlwyd, Tal-y-bont
D35 Oen Hwrdd
2. Teulu Alltgoch, Tal-y-bont
D36 Dafad
1. Teulu Alltgoch
IS-BENCAMPWR
Teulu Alltgoch
DEFAID JACOB
Beirniad: Richard Bailey, Cannon, Llanerfyl
D40 Hwrdd
2. Huw Davies, Llety Ifan Hen, Bontgoch
D41 Oen Hwrdd
1. Huw Davies
D42 Dafad
2, 3. Huw Davies
D43 Dafad Flwydd
2, 3. Huw Davies
D44 Oen Benyw
1, 2. Huw Davies
DEFAID CHAROLAIS
Beirniad: Mrs Lorna Murray, Shipley Bank Farm, Pattingham
D53 Hwrdd
1. Osian Jones, Awel y Gors, Tal-y-bont
D55 Dafad
3. Osian Jones
D56 Dafad Flwydd
3. Osian Jones
D57 Oen Benyw
3. Osian Jones
D58 Grŵp
1. Osian Jones
IS-BENCAMPWR
Osian Jones
DEFAID DORSET (Moel a Chorniog)
Beirniad: Ms Sian Downes, Fferm Bryngwyn, Aberaeron
D65 Hwrdd
1, 2. Griffiths & Davies, Dolclettwr Hall, Taliesin
D66 Oen Hwrdd
1. Griffiths & Davies
D67 Dafad Oedrannus
1, 2. Griffiths & Davies
D68 Dafad Flwydd
1, 2. Griffiths & Davies
D69 Oen Benyw
1, 2. Griffiths & Davies
D70 Oen Benyw (heb ei thocio)
1, 2. Griffiths & Davies
D71 Grŵp
1. Griffiths & Davies

PENCAMPWR ac IS-BENCAMPWR
Griffiths & Davies
DEFAID ZWARTBLES
Beirniad: Mrs Lorna Murray, Shipley Banc Farm, Pattingham
D72 Hwrdd
2. Susan Rowlands, Erglodd, Taliesin
D75 Dafad Flwydd
2. Susan Rowlands
DEFAID BRITH YR ISELDIROEDD
Beirniad: Mrs Lorna Murray, Shipley Banc Farm, Pattingham
D78 Hwrdd
1. Meirion a Dafydd Williams
2. Tomos Jones, Awel y Gors, Tal-y-bont
D79 Oen Hwrdd
1, 2. Elsi Iago, Pantcoch, Tal-y-bont
3. Tomos Jones
D80 Dafad
1. Elsi Iago
2, 3. Tomos Jones
D81 Dafad Flwydd
1. Elsi Iago
2. Tomos Jones

D82 Oen Benyw
1, 2 a 3. Elsi Iago
D83 Grŵp
1. Elsi Iago
PENCAMPWR ac IS-BENCAMPWR
Elsi Iago
DEFAID BELTEX
Beirniad: Huw Owen, New House, Aberhafesp
D84 Hwrdd
1. Daniel Morgan, Alltgoch, Tal-y-bont
D85 Oen Hwrdd
2. Daniel Morgan
D86 Dafad
1. Daniel Morgan
D87 Dafad Flwydd
1. Daniel Morgan
D88 Oen Benyw
1. Daniel Morgan
D89 Grŵp
Daniel Morgan
IS-BENCAMPWR
Daniel Morgan
ŴYN TEWION
Beirniad: Wil Lloyd Williams, Cwmdyfi, Machynlleth
D102 Pâr o ŵyn i'r cigydd, heb eu tocio (yn pwyso llai na 32kg yn fyw)
1, 2. Huw Davies
D103 Pâr o ŵyn i'r cigydd, heb eu tocio (yn pwyso 32kg neu fwy yn fyw)
1, 2. Huw Davies
D104 Pâr o ŵyn i'r cigydd, o unrhyw Frîd Mynydd Cymreig Pur
1. Teulu Alltgoch
D105 Pâr o ŵyn i'r cigydd, o unrhyw Frîd Mynydd Arall
1. Teulu Alltgoch
Dosbarth Arbennig 43 - Dosbarth Y PENCAMPWR
Huw Davies
Dosbarth Arbennig 44 - Dosbarth Y PENCAMPWR
Teulu Alltgoch
CYSTADLEUAETH TYWYSYDD IFANC
Beirniad: Ms Elin Rattray, Ffos y Fuwch, New Cross
D106 Tywysydd gorau o dan 12 oed
1. Ela Williams, Tal-y-bont
3. Elsi Iago
D108 Tywysydd gorau o dan 12 oed, unrhyw oen swci
1. Elsi Iago
2. Tomos Jones
3. Nela Haf, Pantcoch, Tal-y-bont
4. Magw Ifan, Pantcoch, Tal-y-bont
CWPAN PENCAMPWR Y PENCAMPWYR
Beirniad: Alun Elidyr, Simne Wen, Tal-y-bont
(Dafad North Country Cheviot - Park) Emily Jones, Penuwch
DOSBARTH ARBENNIG 46 - Cystadleuaeth y Llywyddion
Beirniaid: Aeron ac Aileen Williams, Tal-y-bont
(Dafad Zwartbles) G & L Owen, Llanerchfelys, Pandy Tudur

GWARTHEG

DA DUON CYMREIG
Beirniad: Mr IOAN G ROBERTS, Tryfil Isaf, Llannerch-y-medd
G2 Tarw a aned rhwng 1.1.2023 a 31.12.2023
1. Teulu Tanrallt, Tal-y-bont
G4 Buwch gyflo neu buwch sydd yn llaetha a aned cyn 1.1.2022
2. Teulu Tanrallt
G6 Heffer a aned rhwng 1.1.2023 a 31.12.2023
2. Teulu Tanrallt
G9 Pâr o wartheg
1. Teulu Jenkins, Cerrigcaranau, Tal-y-bont
3. Teulu Tanrallt
IS-BENCAMPWR Y TARW GORAU
Teulu Tanrallt
IS-BENCAMPWR Y FENYW ORAU
Teulu Jenkins, Cerrigcaranau
BUWCH A LLO MEWN LLOC
G10 Buwch Ddu Gymreig gyda'i llo pur neu groes (a aned yn 2025) wrth droed
1. Rowland Rees, Brysgaga, Bow Street
2. Teulu Alltgoch, Tal-y-bont
DA BÎFF (Masnachol neu Bedigri)
G27 Llo a aned yn 2025
1. Teulu Alltgoch
PENCAMPWR YR ADRAN
Teulu Alltgoch
GWARTHEG HOLSTEIN Y DU
Beirniad: RHYS BEYNON-THOMAS, Hen Goitre, Pontarddulais
G11 Heffer Holstein dan 12 mis oed ar ddiwrnod y Sioe
3. Teulu Jenkins, Cerrigcaranau
G12 Heffer gyflo Holstein
1. G a Rh Watkin, Henllys, Dolybont
3. Teulu Jenkins, Cerrigcaranau
G13 Buwch gyflo Holstein sych
1. Teulu Jenkins, Cerrigcaranau
G14 Heffer Holstein sy'n llaetha
1. Teulu Jenkins, Cerrigcaranau
2. G a Rh Watkin, Henllys
G15 Buwch Holstein sy'n llaetha
1. Teulu Jenkins, Cerrigcaranau
2 a 3. G a Rh Watkin, Henllys
G16 Pâr o wartheg
1. G a Rh Watkin, Henllys
2. Teulu Jenkins, Cerrigcaranau
PENCAMPWR YR ADRAN
Teulu Jenkins, Cerrigcaranau
IS-BENCAMPWR YR ADRAN
Teulu Jenkins, Cerrigcaranau
PENCAMPWR Y HEFFER ORAU
Teulu Jenkins, Cerrigcaranau
UNRHYW FRÎD GODRO ARALL
G19 Heffer neu fuwch sy'n llaetha
1. Teulu Jenkins, Cerrigcaranau
PENCAMPWR YR ADRAN
Teulu Jenkins, Cerrigcaranau
CYSTADLEUAETH TYWYSYDD IFANC
Beirniad: ROBERT WILLIAMS, Y Berllan, Llandre
G21 Tywysydd ifanc o dan 8 mlwydd oed yn arwain llo
1. Lowri Jenkins, Cerrigcaranau, Tal-y-bont
3. Tomi Jac Jenkins, Cerrigcaranau, Tal-y-bont
G22 Tywysydd ifanc rhwng 8 a 12 mlwydd oed yn arwain llo
=1. Elinor Jenkins, Cerrigcaranau, Tal-y-bont
=1. Leusa Jenkins, Cerrigcaranau, Tal-y-bont

Y BABELL FAWR

GWREIDDIAU A GRONYNNAU
Yr ardd flodau orau
Anthony Holt, Glasgoed, Tal-y-bont
Janet Owen, Tal-y-bont
Joanna Hughes, Tal-y-bont
Yr ardd lysiau orau
Claire Fowler, Tal-y-bont
Nia Richards, Rhiwlan, Tal-y-bont
Helen Hicks, Llangynfelyn
3. Jo Chalmers, Pentrebach
Yr ardd orau ar gyfer bywyd gwyllt
1. Marc Richards, Rhiwlan, Tal-y-bont
2. Cath Lloyd-Williams, Bontgoch
Sampl orau o lafurun o unrhyw fath
Elgan Evans, Tal-y-bont
Elgan Evans, Tal-y-bont
Dau gnwd porthiant cyfatebol
Teulu Tynant, Tal-y-bont
Huw Davies, Bontgoch
Teulu Tynant, Tal-y-bont
Yr ysgallyn hiraf
1. Gwydion Sams-Jones, Tal-y-bont
2. Ari Lloyd-Williams, Bontgoch
3. Cai Lloyd-Williams, Bontgoch
Belen o wair dôl
1. Teulu Alltgoch, Tal-y-bont
2. Geraint Evans, Tal-y-bont
3. Geraint Evans, Tal-y-bont
Tywarchen orau o borfa sefydlog
1. Teulu Tanrallt Tal-y-bont
MARCIAU UCHAF YN YR ADRAN
Teulu Tynant, Tal-y-bont
CYNNYRCH GARDD
Tair Moronen Fer
3. Ffion Jones, Tal-y-bont
Cenhinen
2. Anthony Holt, Tal-y-bont
Llysieuyn di-siâp
2. Claire Fowler, Tal-y-bont
4 Coden Ffa Dringo
3. Elfed Jones, Tal-y-bont
4 Coden Bys
3. Jo Chalmers, Pentrebach
4 Tomato
1. Elfed Jones, Tal-y-bont
3. Anthony Holt, Tal-y-bont
1 Sypyn o Domatos
2. David Jones, Tal-y-bont
3. Ffion Jones, Tal-y-bont
2 Ciwcymbr
3. David Jones, Tal-y-bont
6 Tomato Ceirios
1. Claire Fowler, Tal-y-bont
2. David Jones, Tal-y-bont
3. Cath Lloyd-Williams,Tal-y-bont
4 Ffa Ffrengig
1. Monica Lloyd-Williams
2. Claire Fowler, Tal-y-bont
3. Sarah Reisz, Tal-y-bont
4 Coden o Ffa
1. David Jones, Tal-y-bont
2. David Jones, Tal-y-bont
3 Coesyn Riwbob
2. Elfed Jones, Tal-y-bont
3. Elfed Jones, Tal-y-bont
3 Corbwmpen
1. Janet Owen, Tal-y-bont
Casgliad o lysiau (Agored)
Claire Fowler
LLEOL
Casgliad o 4 Perlysiau
1. Helen Hicks, Llangynfelyn
2. Cath Lloyd-Williams, Bontgoch
3. Layla Bryan, Tal-y-bont
4 Taten
Russell Jones, Tal-y-bont
Jo Chalmers, Pentrebach
3 Coesyn Riwbob
1. Elfed Jones, Tal-y-bont
2. John Evans, Tal-y-bont
3. Claire Fowler, Tal-y-bont
2 Ciwcymbr
1. Claire Fowler, Tal-y-bont
2. Cath Lloyd-Williams, Tal-y-bont
3. Jo Chalmers, Pentrebach
4 Ffa Dringo
1. Beti Gordon, Bontgoch
2. Claire Fowler, Tal-y-bont
3. Anthony Holt, Tal-y-bont
Casgliad o lysiau ar hambwrdd
1. Helen Hicks, Llangynfelyn
FFRWYTHAU
3 Afal Bwyta
1. John Foster,Tal-y-bont
2. Fal Jenkins, Tal-y-bont
3. Anthony Holt, Tal-y-bont
3 Afal Coginio
1. Anthony Holt, Tal-y-bont
2. Osian, Gruffudd a Tomos, Tal-y-bont
3 Peren Fwyta
Elfed Jones, Tal-y-bont
Anthony Holt, Tal-y-bont
David Jones, Tal-y-bont
Peren Goginio
1. David Jones, Tal-y-bont
2. David Jones, Tal-y-bont
6 Eirinen Ddu
1. Sara Reisz, Tal-y-bont
2. Sara Reisz, Tal-y-bont
3. Elfed Jones, Tal-y-bont
ARDDANGOSFA ORAU
John Foster, Tal-y-bont
PWYNTIAU UCHAF YN YR ADRAN
Anthony Holt, Tal-y-bont
BLODAU
Pysen Bêr
1. Claire Fowler, Tal-y-bont
2. Eleri Phillips, Tal-y-bont
3. Eleri Phillips, Tal-y-bont
Cactws mewn Pot
2. Dafydd Hughes, Tal-y-bont
3. Barry Thomas, Eglwysfach
Suddlon mewn Pot
1. Sara Reisz, Tal-y-bont
2. Carry Thomas, Eglwysfach
3. Barry Thomas, Eglwysfach
Planhigyn Dail y Tŷ mewn Pot
1. Sarah Reisz, Tal-y-bont
2. Sarah Reisz, Tal-y-bont
Planhigyn Tŷ yn ei Flodau mewn Pot
1. Sara Reisz, Tal-y-bont
2. Sara Reisz, Tal-y-bont
Begonia mewn Pot
1. Sarah Reisz, Tal-y-bont
3. Sarah Reisz, Tal-y-bont
Ffiwsia yn ei flodau mewn Pot
2. Sara Reisz, Tal-y-bont
3. Sara Reisz, Tal-y-bont
Gardd Fach ar Blât - Plant o dan 14 mlwydd oed
1. Eva, Elodie ac Arabella, Tal-y-bont
Casgliad o Flodau Gwyllt - Plant dan 14 mlwydd oed
2. Erin Aubrey, Tal-y-bont
3. Layla Bryan, Tal-y-bont
Blodyn Twll Botwm Gorau
1. Liz Roberts, Tal-y-bont
Tusw Ysgwydd Gorau
2. Liz Roberts, Tal-y-bont
Basged Grog
2. Bethan Watkin, Borth
3. Bethan Watkin, Borth
ARDDANGOSFA ORAU
Sara Reisz, Tal-y-bont
MARCIAU UCHAF YN YR ADRAN
Sara Reisz, Tal-y-bont
MARCIAU UCHAF YN YR ADRAN (LLEOL)
Sara Reisz, Tal-y-bont
GOSOD BLODAU
Diferion Gwlith / Dew Drops (miniature)
1. Cath Lloyd Williams, Bontgoch
Teithio'r Goedwig / A Forest Journey
2. Jill South, Tre Taliesin
'Awel y Mynydd - trefniant o dan amodau
1. Bethan Harries
2. Shirley Harries
3. Sandra Laverty, Tal-y-bont
COGINIO
Cacen Ffrwythau
1. Beti Grodon, Bontgoch
3. Jill South, Tre Taliesin
Sbwng Fictoria
1. Beti Gordon, Bontgoch
3. Ceri Jones, Tal-y-bont
Cacen Lemwn
1. Grace Parker, Tal-y-bont
2. Alaw Morgan, Tal-y-bont
Sbwng Siocled
2. Ceri Jones, Tal-y-bont
3. Jane Millar, Tal-y-bont
Bara Brith – heb furum
2. Beti Gordon, Bontgoch
3. Nick Bryan, Tal-y-bont
Torth Cartref – Tun Hirsgwar
1. Elfed Jones, Tal-y-bont
2. Chris Henderson, Tal-y-bont
3. Eleri Phillips, Tal-y-bont
4 Sgon
2. Kath Keirle,Tal-y-bont
6 Pice ar y Maen
1. Ceri Jones, Tal-y-bont
2. Ceri Jones, Tal-y-bont
Fy Hoff Gacen Ddi-Glwten
1. Alaw Morgan, Tal-y-bont
2. Gwen Billingham c/o Tal-y-bont
3. Sandra Laverty, Tal-y-bont
Fy Hoff Gacen gyda rysait
2. Alaw Morgan, Tal-y-bont
Fflan Sawrus
1. Dafydd Hughes, Tal-y-bont

Tarten Ffrwythau
3. Dafydd Hughes, Tal-y-bont
4 Fflapjacs
1. Ceri Jones, Tal-y-bont
3. Ceri Jones, Tal-y-bont
Pei Meringue Lemon
1. Beti Gordon, Bontgoch
Cacen Rhiwbob a Rhosmari (Cystadleuaeth i wrywod yn unig)
1. Dafydd Hughes, Tal-y-bont
2. Chris Henderson, Tal-y-bont
3. Nick Bryan, c/o Tal-y-bont

MARCIAU UCHAF YN YR ADRAN
Ceri Jones

MARCIAU UCHAF GAN WRYW
Dafydd Hughes

CYFFEITHIAU
Jar o Farmaled
3. Janet Jones, Tal-y-bont
Jar o Jam Ffrwythau Meddal
3. Janet Jones, Tal-y-bont
Jar o Jam Ffrwythau gyda cherrig
Helen Hicks, Llangynfelyn
Jar o Jeli Ffrwythau
2. Janet Jones, Tal-y-bont
Jar o Geuled Lemwn
1. Janet Jones, Tal-y-bont
3. Ellyw Jenkins, Tal-y-bont
Jar o Siytni Afal
2. Janet Jones, Tal-y-bont
Jar o Siytni Betys
3. Janet Jones, Tal-y-bont
Jar o Siytni Ffa Dringo
2. Janet Jones, Tal-y-bont
Jar o Siytni Arall
2. Janet Jones, Tal-y-bont
3. Janet Jones, Tal-y-bont
Jar o Gyffaith Anarferol
3. Jane Miller, Tal-y-bont
Potel o Gordial
1. Janet Owen, Tal-y-bont
2. Jo Chalmers, Tal-y-bont
3. Jane Miller, Tal-y-bont
Potel o Win Coch Melys
1. Janet Owen, Tal-y-bont
Potel o Wirod Ffrwythau
1. Anthony Holt, Tal-y-bont
2. Gwen Billingham, c/o Tal-y-bont
3. Ellyw Jenkins, Tal-y-bont

ARDDANGOSFA ORAU YN ADRAN Y CYFFEITHIAU
Janet Jones

ARDDANGOSFA ORAU YN ADRAN Y GWIN
Anthony Holt

CYNNYRCH LLAETHDY
4 Wy Iar – Brown
3. Osian, Gruffudd a Tomos Jones
4 Wy iar Arlliwiedig
1. Osian, Gruffudd a Tomos Jones
4 Wy bantam
1. Sianco John, Tal-y-bont
2.Jini John, Tal-y-bont
4 Wy Hwyaden
1. Seren Jenkins, Llangynfelyn
3 Wy iar gwahanol lliw
1. Seren Jenkins, Llangynfelyn
3. Seren Jenkins, Llangynfelyn

ARDDANGOSYN GORAU YN YR ADRAN
Seren Jenkins, Llangynfelyn

MÊL
Eitem cosmetig yn cynnwys mel
1. Kath Keirle, Tal-y-bont
2 Jar pwy o Fel Canolig
3.Helen Ovens, Tre Taliesin

GWAITH LLAW
Eitem yn defnyddio du a gwyn
1. Betty Jenkins, Tal-y-bont
Unrhyw Eitem mewn Pwyth Croes
1. Jane Pugh, Tre'r Ddôl
Clustog
1. Betty Jenkins, Tal-y-bont
3. Eleri Phillips, Tal-y-bont
Dilledyn wedi ei weu â Llaw
1. Helen Ovens, Tre Taliesin
Unrhyw Eitem wedi ei Grosio
2. Catrin Saunders-Jones, Ffwrnais
Unrhyw eitem yn defnyddio ffelt
3. Sheila McDaid, Tal-y-bont
Rhywbeth Newydd o hen jins
1. Eleri Phillips, Tal-y-bont
2. Jane Pugh, Tre'r Ddôl

CREFFT
Arwydd
3. Jane Pugh, Tre'r Ddôl
Collage allan o ddeunydd naturiol
2. Sheila McDaid, Tal-y-bont
Eitem o waith coed
1. Matt Gunn, Tal-y-bont
Ffon Gerdded
1. Simon Lloyd-Williams
Unrhyw eitem yn defnyddio gwlan
2. Sheila McDaid, Tal-y-bont
3. Sheila McDaid, Tal-y-bont
Paentiad - unrhyw gyfrwng
1. Jane Pugh, Tre'r Ddôl
3. Jane Pugh, Tre'r Ddôl

FFOTOGRAFFIAETH
Natur ar ei orau
1. Sianco John, Tal-y-bont
3. Jo Chalmers, Tal-y-bont
Adlewyrchiad
1. Sianco John, Tal-y-bont
2. Steffan Nutting, Llandre
Pobl wrth ei gwaith
1. Alun Elidyr, Tal-y-bont
2. Jo Chalmers, Tal-y-bont
3. Elan Elidyr, Tal-y-bont
Cyfyngedig i blant ysgolion cynradd –Joio
1. Nela Haf, Tal-y-bont
2. Jini John, Tal-y-bont
3. Sianco John, Tal-y-bont
Patrymau
2. Jo Chalmers, Pentrebach
3. Steffan Nutting, Llandre
Llwybr
1. Alun Elidyr, Tal-y-bont
2. Alun Elidyr, Tal-y-bont
3. Bethan Jones, Tal-y-bont

PLANT YSGOL GYNRADD Tal-y-bont
Dosbarth Meithrin: Ar y Fferm
1. Mali Canter
2. Nefeli
3. Daisy Morgan
Dosbarth Derbyn: O dan y môr
1. Tabitha Alexander
2. Pererin Alexander a Seren Jenkins
3. Gwenno Doyle
Blwyddyn 1 a 2: O dan y môr
1. Lola Morgan
2. Sorsha Whincup
3. Magw Ifan
Blynyddoedd 3 a 4: Mynyddoedd
1. Ela Lewis
2. Bess Evans
3. Katri
Blynyddoedd 5 a 6: Anifeiliaid y Sioe
1. Isla Haddon
2. Daniel Morgan/Cadi Lloyd Williams
3. Pip Dutch

PLANT YSGOL GYNRADD AGORED
Dosbarth Meithrin: Llun o flodau
3. Gwenno Saunders-Jones, Ffwrnais
Dosbarth Derbyn: Elfed yr Eliffant gyda pensiliau lliw
3.Lowri Jenkins, Borth
Blwyddyn 1 a 2 : Celf yn defnyddio bysedd
2. Tomos Jones, Tal-y-bont
2. Sorsha Whincup
3. Tomos Jones,Tal-y-bont
Blynyddoedd 3 a 4: Mwgwd
2. Seren Jenkins, Tre'r Ddôl
3. Erin Aubrey, Tal-y-bont
Blynyddoedd 5 a 6: Potel Blastig wedi'i haddurno
1. Caio Lewis, Tal-y-bont
2. Osian Saunders-Jones, Ffwrnais
2. Ieuan Meurig Evans, Tal-y-bont
3. Claire Drakeley, Tal-y-bont
Dosbarth Meithrin – Cebab Ffrwythau
1. Nela Haf, Tal-y-bont
2. Gwenno Saunders-Jones, Tal-y-bont
3. Nela Haf, Tal-y-bont
Dosbarth Derbyn – 2 gacen wedi'u haddurno
3. Efan Aubrey
Blynyddoedd 1 a 2 – Dwy gacen rice crispy
2. Sorsha Whincup
3. Tomos Jones, Tal-y-bont
Blynyddoedd 3 a 4 – 2 fflapjac
3. Leusa Jenkins,Borth
Blynyddoedd 5 a 6 – Fy hoff gacen
1. Harvey Miller, Tal-y-bont
3. Ieuan Meurig Evans, Tal-y-bont

PLANT YSGOL UWCHRADD
Fy Hoff Gacen
1. Efan Saunders-Jones, Ffwrnais
Smwddi gyda rysait
Efa Saunders-Jones, Ffwrnais
Mari Heulwen Evans, Tal-y-bont
Mari Heulwen Evans, Tal-y-bont
Bocs Adar
2. Tomos Breeze, Tal-y-bont
3. Swyn Jones, Tal-y-bont
Ffotograff Ddoniol
1. Mari Heulwen Evans, Tal-y-bont
2. Mari Heulwen Evans, Tal-y-bont
Eitem wedi ei wneud yn yr ysgol
1. Alaw Morgan, Tal-y-bont
2. Mari Heulwen Evans, Tal-y-bont
3. Alaw Morgan, Tal-y-bont

ARDDANGOSFA ORAU
Alaw Morgan

NIFER UCHAF O FARCIAU
Mari Heulwen Evans

CLWB FFERMWYR IFANC
4 Browni
2. Efa Saunders-Jones, Ffwrnais
3. Alaw Morgan, Tal-y-bont
Eitem yn defnyddio ffrwyth(au)
1. Efa Saunders-Jones, Ffwrnais
2. Mari Heulwen Evans, Tal-y-bont
3. Efa Saunders-Jones, Ffwrnais
Anrheg wedi lapio
Mari Heulwen Evans, Tal-y-bont
Mari Heulwen Evans, Tal-y-bont
Ffotograffiaeth – Golygfa
1. Mari Heulwen Evans, Tal-y-bont
2. Mari Heulwen Evans, Tal-y-bont

ARDDANGOSFA ORAU
Efa Saunders-Jones

NIFER UCHAF O BWYNTIAU
Mari Heulwen Evans

Mae Cymdeithas Waldo Williams ac
Adran y Gymraeg ac Astudiaethau Celtaidd,
Prifysgol Aberystwyth, yn cynnal:

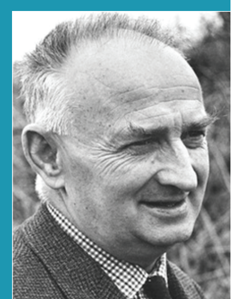

Darlith Waldo 2025:

CREU CENEDL HEDDWCH

Darlithydd: Jill Evans

Medi 26 2025

4:00 - 6:00 yh
(gweinir te/coffi o 4:00)

Tŷ Trafod,
Campws Penglais,
Prifysgol Aberystwyth

Mae angen cofrestru am docyn (rhad ac am ddim) drwy:
https://darlithwaldo2025.eventbrite.co.uk
Am ymholiadau pellach, cysylltwch â:
acadops@aber.ac.uk
neu ffonio: 07850 713902 (rhwng Medi 8-25)

1872 PRIFYSGOL ABERYSTWYTH UNIVERSITY
CYMDEITHAS WALDO WILLIAMS

Cyngor Cymuned Ceulanamaesmawr

Agorwyd Llwybr Mai yn swyddogol ganol mis Mehefin, a hynny mewn digwyddiad ar y cyd rhwng Cynghorau Ceulanamaesmawr a Llangynfelyn. Roedd torf dda o bobl leol a phlant yr ysgol yno i fwynhau'r dathlu. Diolch i bawb a helpodd i wneud y diwrnod yn llwyddiannus, ac yn arbennig i Linda Hicks a Meinir Fleming am baratoi'r cacennau. Mae'r llwybr yn adnodd gwych i'r ardal, ac yn cael ei ddefnyddio'n rheolaidd gan lawer o gerddwyr.

Ddiwedd mis Mehefin, daeth cynrychiolwyr o gwmni Bute Energy i gyfarfod misol y Cyngor i roi cyflwyniad byr ar eu cynlluniau ar gyfer Parc Waun Hesgog. Yn dilyn hyn, cynhaliwyd noson agored yn Neuadd Goffa Tal-y-bont ar 19 Awst i roi cyfle i'r trigolion lleol gael rhagor o wybodaeth am y cynlluniau ac am oblygiadau codi tyrbinau gwynt newydd yn yr ardal. Mae ymgynghoriad ar agor ar hyn o bryd os hoffech fynegi eich barn ar y mater, ac mae manylion y cwestiynau a holwyd yng nghyfarfod y Cyngor i'w gweld yn y cofnodion ar wefan y Cyngor. Yn yr un cyfarfod, mynegodd y Cyngor ei wrthwynebiad i gynlluniau Hywel Dda i gau'r Uned Strôc yn Ysbyty Bronglais, gan gynnig y dylai yn hytrach fuddsoddi yn y gwasanaeth presennol er mwyn ei wella.

Mae'r diffibriliwr oedd y tu allan i'r Neuadd Goffa yn Nhal-y-bont wedi cael ei symud i'r ciosg ger Cwmere erbyn hyn. Fodd bynnag, mae'r ddau arall yn dal yn eu lle ar y naill ben a'r llall i'r pentref.

Trafodwyd tipyn o faterion amgylcheddol yng nghyfarfod mis Gorffennaf, gyda chlymog Japan *(Japanese knotweed)* yn y Cae Bach yn achosi pryder. Gwnaed trefniadau erbyn hyn i'w waredu mewn modd diogel a phroffesiynol ddechrau'r hydref, felly gofynnwn yn garedig i chi beidio â cheisio ei dynnu oddi yno am fod pob darn sy'n cael ei ollwng ar lawr yn gallu gwreiddio a gwaethygu'r broblem.

Ar nodyn mwy cadarnhaol, rydym ar ddeall bod y Cyngor Sir yn bwriadu plannu coed/gwrych yn y sietyn ar hyd ymyl y fynwent, rhwng y ffordd fawr a llwybr Mai, i lenwi'r bylchau sydd ynddo ar hyn o bryd.

Roedd sawl cwyn wedi dod i law am gŵn yn baeddu ar y Patshyn Glas er gwaetha'r arwyddion 'Dim Cŵn' a osodwyd yno. Mae plant yn chwarae ar y Patshyn Glas, yn enwedig yn ystod gwyliau'r haf, ac er bod perchnogion cyfrifol yn glanhau'r baw ar eu hôl, mae yna wastad olion ar ôl. I fynd i'r afael â'r broblem, mae'r Cyngor wedi penderfynu gwahardd cŵn rhag mynd ar y glaswellt gan fod digon o lefydd eraill ar gael ar eu cyfer.

Ymgyrch Cae Bach

Daeth y Clwb 200 i ben yng nghyfarfod mis Gorffennaf pan ddewiswyd y tri enillydd olaf. Llwyddwyd i godi cyfanswm o £2,060 gydag £800 o hyn yn cael ei ddosbarthu ar ffurf gwobrau. Yn sgil y llwyddiant hwn, bydd Clwb 200 arall yn cael ei gynnal eleni a bydd y tocynnau ar werth yn Sioe Tal-y-bont a hyd at 28 Medi. Mae'r tocynnau ar gael gan aelodau Pwyllgor Cae Bach a'r Clerc. Rydym hefyd wedi sicrhau grant o £12,742 gan Gyngor Ceredigion tuag at gost prynu offer hygyrch. Wrth i mi ysgrifennu hwn, rydyn ni'n paratoi Helfa Drysor i'w chynnal yn Nhal-y-bont ar 30 Awst – os oeddech chi wedi cymryd rhan, gobeithio eich bod wedi mwynhau! Rydyn ni'n gobeithio cynnal diwrnod hwyl pêl-droed arall ddiwedd mis Medi, yn ogystal â noson bingo ddiwedd mis Hydref. Cadwch olwg ar y cyfryngau cymdeithasol a'r hysbysfyrddau i gael rhagor o fanylion. Mae'r ymgyrch hyd yma wedi llwyddo i godi dro £41,800, felly diolch yn fawr iawn i bawb am eich cefnogaeth.

Coed Dafydd

Dafydd a'r criw brwdfrydig yn y goedlan

Saif Coed Taliesin, a elwir bellach yn 'Coed Dafydd', tua milltir o'r briffordd ar y lôn o Daliesin i Bentrebach. Ers prynu'r goedlan hon yn 2017, mae Dafydd Hughes wedi rhoi ei fryd ar ei thrawsnewid yn safle cymunedol hygyrch a chroesawgar. Gan weithio'n agos gyda 'Coed Lleol', elusen genedlaethol sy'n cynnal gweithgareddau coetir ar draws Prydain, y ffocws yn y dyddiau cynnar oedd sefydlu llwybrau addas drwy'r goedlan - un yn mynd i gyfeiriad y gogledd o'r Tŷ Crwn a'r llall i'r de. Ond roedd gan Dafydd weledigaeth ehangach, sef cysylltu'r llwybrau hyn, trwy'r gordyfiant trwchus, yn rhan uchaf y goedwig.

I wireddu'r weledigaeth hon, llwyddodd Dafydd i wneud cais am Grant Cymunedol gan *WWF Cymru*, er mwyn ariannu rhaglen chwe wythnos o sesiynau i wella'r goedlan dan arweiniad gwirfoddolwyr. Bob dydd Gwener, o 10 y bore tan 2 y prynhawn, mae tîm o wirfoddolwyr brwdfrydig - gyda chefnogaeth yr arweinwyr hyfforddedig Jenny a Mark - yn torchi eu llewys i lunio llwybrau, adeiladu grisiau a thocio isdyfiant trwchus, gan ddefnyddio coed sydd wedi cwympo mewn stormydd ac offer llaw o'r safle. Wrth gwrs, ni fyddai unrhyw sesiwn yn gyflawn heb seibiant haeddiannol yn y Tŷ Crwn, lle mae'r popty pitsa wedi cael defnydd da!

"Rydyn ni tua hanner ffordd i gysylltu'r llwybrau nawr," eglurodd Dafydd. "Rwy'n dwlu gweld pobl yn gadael gyda gwên ar eu hwynebau ar ôl sesiwn ymarfer corff da yn y 'Gampfa Werdd'— ar ôl adeiladu ychydig o risiau, gwneud rhai ffrindiau newydd, ac wedi mwynhau sleisen o bitsa hefyd gobeithio. Mae croeso i chi ymuno â ni."

Mae'r sesiynau gwirfoddoli olaf wedi'u trefnu ar gyfer dechrau mis Medi, gyda'r un olaf yn digwydd ar 19 Medi. Mae croeso cynnes i wirfoddolwyr newydd ddod draw i roi help llaw, mwynhau'r awyr iach a bod yn rhan o rywbeth parhaol. Bydd y prosiect yn gorffen gyda diwrnod agored i ddathlu ac arddangos yr hyn y mae'r gymuned wedi'i gyflawni. "Cadwch eich llygaid ar agor am y dyddiad," meddai Dafydd. "Ac wrth gwrs, manteisiwch ar y cyfle i gerdded y llwybr eich hun a mwynhau'r goedwig." Nid cyfres o lwybrau yn unig yw'r goedlan, mae'n lle byw ar gyfer dysgu a chwarae. Mae Coed Dafydd wedi tyfu i fod yn ganolfan gymunedol brysur, lle mae modd cynnal amrywiaeth eang o weithgareddau. Yr haf hwn, cynhaliwyd Ysgol y Goedwig gan Cath Moyles a Natur Ni er mwyn cynnig profiadau ymarferol ym myd natur i blant. Yn ystod wythnos gyntaf mis Medi, arweiniodd Zena o 'Coed Lleol' ddiwrnod hyfforddi ar Ddiogelwch Tân a Hogi Offer ac mae gan wasanaeth 'Awyr Iach', Dyffryn Dyfi, amrywiaeth o sesiynau lles ar y gweill. Diolch i rodd hael gan *Mid Wales Scaffolding*, gosodwyd rhwyd fawr yn y goedlan sydd, yn fuan iawn, wedi dod yn lle chwarae poblogaidd i blant lleol.

Mae croeso i unrhyw un gerdded o amgylch y coed ar unrhyw adeg ac mae'r lle hefyd ar gael i'w archebu ar gyfer digwyddiadau cymunedol neu bartïon pen-blwydd plant. I wneud ymholiad neu ofyn am ffurflen archebu, dim ond cysylltu â Zena neu Elin trwy e-bost sydd eisiau (zenawilmot@smallwoods.org.uk ac ElinCrowley@smallwoods.org.uk).

Er mai sefydlu'r llwybr newydd yw'r ffocws presennol, mae gan Dafydd weledigaeth hirdymor. Un diwrnod, hoffai weld llwybrau'r goedlan yn cysylltu â Llwybr Mai fel bod yna un llinyn o lwybr hyfryd rhwng Tal-y-bont a Thaliesin.

Am y tro, mae Coed Dafydd yn ffynnu fel lle y gall pobl o bob oed ddod at ei gilydd, dysgu sgiliau newydd a mwynhau byd natur.

Chwaraeon a Hamdden

OEDI CYN CHWARAE

Pan ddaethpwyd i gytundeb yn gynharach eleni rhwng Cymdeithas Maes Chwarae Tal-y-bont a theulu Cynnullmawr ynglŷn â'r defnydd o Gae'r Odyn Galch ar gyfer chwaraeon, roedd gobaith y gellid ailgychwyn chwarae pêl-droed ar y cae ym mis Medi. Gwaetha'r modd, mae angen mwy o waith paratoi ar y cae. Mae hynny oherwydd bod carnau'r gwartheg a fu'n pori ar y cae yn y gorffennol wedi creu rhychau a olygai nad oedd y cae yn ddigon gwastad. Roedd yr ymdrechion i rolio'r cae dros yr haf yn fethiant oherwydd y tywydd sych. Bydd y gwaith paratoi yn parhau am ychydig wythnosau eto ond gobeithir y bydd modd chwarae ar y cae unwaith eto erbyn diwedd y flwyddyn.

DECHRAU ADDAWOL

Clwb Pêl-droed Tal-y-bont oedd pencampwyr Cynghrair Aberystwyth yn nhymor 2024-25 ac wedi tair gêm yn unig mae'r tîm ar frig y tabl unwaith eto, gan ennill pob gêm hyd yn hyn. Mae'n amlwg bod carfan gref a thalentog iawn gan y Clwb eleni. Mae chwaraewyr o'r tymor blaenorol i gyd wedi ailymuno, a braf oedd croesawu i'r garfan Fechgyn lleol megis Llion Jenkins, Osian Clark a Siôn Southgate, yn ogystal â dau chwaraewr ifanc a thalentog, Harley Lawton a Ciaran Evans. Dechreuwyd tymor 2025-26 ar nos Fercher 20 Awst pan gafwyd gêm arbennig oddi cartref yn erbyn Borth. Er yn 1-0 i lawr ar hanner amser, cafwyd perfformiad gwych yn yr ail hanner, gyda 3 gôl fendigedig i ennill y pwyntiau. Y sgôr terfynol oedd 3-1, gyda Dylan Benjamin, Aled Parry-Evans a Harley Lawton yn sgorio.

Ar 27 Awst curwyd Padarn o bum gôl i ddim gydag Aled Parry-Evans, Osian Clark, Jamie Graham, K Williams a Harley Lawton yn sgorio, ac ar 30 Awst curwyd Corris o'r un sgôr. Y tro hwn y sgorwyr oedd K Williams, H Whalley, M Fitzpatrick, Harley Lawton ac un gôl o droed un o chwaraewyr Corris.
Mae gobaith am dymor cyffrous a llwyddiannus i ddod!

DATHLIAD

Ioan Joseph yn derbyn gan Anthony Southgate y darian am sgorio'r nifer uchaf o goliau i Dal-y-bont yn nhymor 2024-25.

Nos Wener 27 Gorffennaf cynhaliwyd cinio blynyddol Clwb Pêl-droed Tal-y-bont i ddathlu llwyddiannau tymor 2024-25. Cafwyd gwledd o fwyd a noson hwyliog dros ben yng Nghlwb Rygbi Aberystwyth. Ar ddechrau'r noson cyflwynwyd y darian a'r tlysau unigol i'r chwaraewyr wedi iddynt ennill y gynghrair. Roedd 22 o chwaraewyr wedi cyfrannu ar hyd y tymor, a braf oedd gallu rhoi tlws i bob un. Roedd Bryn Smith yn cynrychioli pwyllgor y gynghrair, a braf oedd gweld Bryn yn cael mwynhau yn y llwyddiant. Callum Richards a dderbyniodd y darian fel capten y clwb. Yn hwyrach yn y noson cyflwynwyd y gwobrau unigol i'r chwaraewyr a ganlyn:
Prif Sgoriwr – Ioan Joseph; Chwaraewr yr Hyfforddwr – Kyle Thomson; Chwaraewr Ifanc y Flwyddyn – Eleias Dafis; Chwaraewr y Tymor – Richard Williams

Evan Rowlands

Tipyn o gamp

Mae Dominic Jenkins, Penlon Las, Tal-y-bont, wedi cyflawni tipyn o gamp trwy redeg ei farathon ultra cyntaf sef "Snowdonia Sea2sky" ar ddydd Sadwrn 6 Medi. Roedd y ras yn cychwyn ar draeth Abermaw, cyn dilyn y llwybr i Ddolgellau, yna dringo i fyny a thros Cader Idris, cyn gorffen yn ôl ar draeth Abermaw – pellter o 33 milltir!

Roedd Dominic yn codi arian ar gyfer "HAHAV" sef yr elusen leol a arweinir gan wirfoddolwyr, ac sy'n darparu cymorth ymarferol, cwmniaeth a chefnogaeth i unigolion â salwch cronig sy'n cyfyngu ar fywyd, yn ogystal â'u teuluoedd a'u hanwyliaid. Roedd yn ymgymryd â'r her hon er cof am ei ewythr, Stevan Southgate a fu farw 21 mlynedd yn ôl yn 43 mlwydd oed, ar ôl brwydr ddewr gyda chancr.

Yn ystod ei salwch cafodd Stevan gefnogaeth anhygoel gan elusen tebyg i HAHAV felly roedd rhedeg dros HAHAV er cof am Stevan yn golygu llawer i Dominic a welai gyfle i helpu a chefnogi teuluoedd eraill yn ystod amseroedd caled.
Mae eisoes wedi pasio'i darged o fil o bunnoedd a byddai'n gwerthfawrogi unrhyw gyfraniad ychwanegol. Ewch i: https://tinyurl.com/y76t96fc

Treialon Cŵn Defaid Tal-y-bont

Cynhaliwd ein treialon cŵn defaid fel arfer ar y dydd Mercher cyntaf ym mis Awst ac eto ar gaeau Llety Ifan Hen, trwy garedigrwydd y teulu. Cafwyd tywydd ardderchog drwy'r dydd a denwyd nifer fawr o gystadleuwyr. Roedd treialon Cymru wedi eu cynnal ddiwedd yr wythnos gynt ac roedd llawer wedi dod drosodd o'r cyfandir i'w gwylio ac yna wedi dod â'u cŵn gyda nhw i gystadlu mewn treialon lleol fel ein rhai ni.

Felly cafwyd cystadleuwr o Ffrainc, Yr Almaen, Yr Eidal, Yr Iseldiroedd, Sweden ac un cystadleuwraig o Israel. Ond gyda bron i hanner y cystadleuwyr o'r cyfandir, cystadleuwyr Ceredigion enillodd y rhan fwyaf o'r gwobrau.

Ein beirniad eleni oedd Gerald Lewis o Langadog a gafodd ddiwrnod hir iawn gyda'r ci cyntaf yn rhedeg yn fuan wedi wyth o'r gloch y bore a'r olaf ychydig wedi hanner awr wedi wyth yr hwyr gyda'r golau yn diflannu'n gyflym.

Ar ddiwedd y treialon diolchodd y cadeirydd, Ieuan Morgan, i'r beirniad am ei waith drwy'r dydd. Diolchodd i'n Llywydd, Idwal Griffiths, am ei rodd hael a hefyd i'r rhai a fu'n stiwardio drwy'r dydd.

Dewi Tyngraig enillodd bedwar o'r pump dosbarth gyda'i gi Bob yn ennill y dosbarthiadau Dull Cenedlaethol a Joe y rhai Dull De Cymru. Enillydd y dosbarth arall oedd Nicolas Annalord o'r cyfandir.

Ar y nos Fawrth, cynhaliwyd treialon lleol gydag Emyr Lloyd o Lanrhystud yn beirniadu. Enillwyd y ddau ddosbarth gan Ynyr Tanrallt gyda Fin.

Ieuan Morgan

DIWRNOD Y SIOE

ATODIAD LLIW PAPUR PAWB MEDI 2025

Mae angen nerth i dynnu buwch styfnig!

Llywyddion y Sioe eleni oedd Aileen ac Aeron Williams, Maesmeillion, a dyma Aeron yn ei elfen ar gefn tractor, gydag Aileen, eu merch Catrin a'i gŵr Darren, a'r wyrion Cris a Mari yn cadw golwg arno.

Eva gyda'i gardd fach ar blât fuddugol.

Pippa Wells, Taliesin, ar gefn ei cheffyl llwyddiannus, 'Blaenmorlais Sinatra'.

'Shadow' enillodd wobr gyntaf yn y sioe gŵn i Nicola Myring-Thomas.

Alaw Morgan, Alltgoch, yn derbyn y gwpan am yr arddangosfa orau yn yr adran i ddisgyblion ysgolion uwchradd.

Holly Aubrey a fu'n cystadlu'n frwd yn y Babell.

Cath Lloyd-Williams, buddugol yn yr adran gosod blodau.

Ceri Jones, Awel y Gors, a enillodd y marciau uchaf yn yr adran goginio.

Gwydion Sams-Jones, tyfwr yr ysgallyn hiraf buddugol.

Alun Elidyr yn dweud y drefn wrth y cneifwyr!

Elsi Iago yn dathlu llwyddiant ysgubol defaid Balwen Pantcoch.

Matt Gunn, Bryn y Wawr, a enillodd wobr am ei waith coed.

Tomos a Daniel Morgan gyda'r defaid Texel a ddaeth â gwobrau lu i deulu Alltgoch.

Dafydd Hughes wrth ei fodd yn derbyn y wobr am y marciau uchaf gan wryw yn yr adran goginio.

Helen Hicks, Llangynfelyn, a enillodd wobrau yn yr adran cynnyrch gardd.

Beirniaid y Cneifio Cyflym: Aled Jenkins, Gerallt Evans ac Alun Elidyr.

Mari Heulwen Evans, Pantcoch, gyda'r llun a ddaeth â'r wobr gyntaf iddi.

Geraint Jenkins, Cerrigcaranau gyda'i fuwch fuddugol a'r beirniad Rhys Beynon-Thomas.

Defaid Mynydd llwyddiannus Tŷ'n Graig, gydag Enoc, Sara a Dewi.

Y dorf niferus yn gwylio'r Rasys Cŵn poblogaidd.

Dylunio: stiwdioceri@gmail.com – Ffotograffau gan Mair Nutting, Robat Gruffydd, Rhys Huws, Gwyn a Fal Jenkins.

Noddwyd yr atodiad lliw hwn gan **Y Lolfa 01970 832304**